

Problematika týrané ženy

Romana Králíčková

Bakalářská práce
2011

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav porodní asistence

akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Romana KRÁLÍČKOVÁ**
Osobní číslo: **H080418**
Studijní program: **B 5349 Porodní asistence**
Studijní obor: **Porodní asistentka**

Téma práce: **Problematika týrané ženy**

Zásady pro vypracování:

Teoretická část bude obsahovat:

Definice pojmu ?týrání?

Formy násilí – fyzické, psychické, sexuální, sociální, ekonomické

Co víme o agresorech

Fáze týrání

Jak se podepisuje týrání na oběti

Syndrom týrané ženy

Kde může týraná žena hledat pomoc

Praktická část: dotazníkové šetření určené pouze ženám

Cíl 1: Zjistit informovanost žen o problematice týrání (domácího násilí)

Cíl 2: Zjistit rozdíly v povědomí žen o týrání u různých věkových skupin

Cíl 3: Zjistit jestli by ženy v případě týrání věděly, kde hledat pomoc

Cíl 4: Vytvořit edukační materiál o problematice týraných žen

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CONWAY, Helen L.: Domácí násilí: Příručka pro současné i potencionální oběti. 1. vydání. Praha: Albatros Plus, 2007. 159 s. ISBN 978-80-00-01550-7.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila; VITOUŠOVÁ, Petra: Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, a. s., 2007. 192 s. ISBN 978-80-247-2014-2.

ČÍRTKOVÁ, Ludmila: Moderní psychologie pro právníky. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, a. s., 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2207-8.

MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, Branislava; POKORNÁ, Dana; TOUFAROVÁ, Marie: Partnerské násilí: Oběti, děti, pachatelé. 1. [s.l.]: Linde nakladatelství, 2007. 160 s. ISBN 978-80-86131-76-4.

BUSKOTTE, Andrea: Z pekla ven: žena v domácím násilí. [s.l.]: Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.

MARREWA, Al.: Nenechte si ubližovat. [s.l.]: Portál, 2002. 263 s. ISBN 80-71785-10-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Ludmila Reslerová, Ph.D.

Ústav porodní asistence

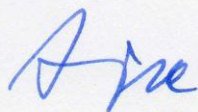
Datum zadání bakalářské práce:

9. února 2011

Termín odevzdání bakalářské práce:

3. června 2011

Ve Zlíně dne 9. února 2011

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Ludmila Reslerová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně ...12.3.2011

Krdličková

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Teoretická část bakalářské práce na téma Problematika týrané ženy se věnuje základním pojmům vztahujícím se k domácímu násilí, např. definici domácího násilí, formám týrání, mužům jako pachatelům násilí, ženě jako oběti násilí, fázím, příčinám a následkům domácího násilí. Jsou zde uvedeny i možnosti řešení tohoto závažného společenského jevu. V praktické části se autorka zabývá úrovní informovanosti žen určitých věkových skupin o této problematice a porovnává je mezi sebou. Dále se zajímá o to, zda respondentky vědí, kde by našly pomoc v případě, kdyby se staly obětí týrání.

Klíčová slova: týrání, domácí násilí, formy domácího násilí, stalking, znaky týrání, dynamika partnerského násilí, spirála násilí, syndrom týrané ženy, post-traumatická stresová porucha, vykázaní, řešení, intervenční centrum

ABSTRACT

Bachelor thesis, with its title "The issue of battered woman", is concerning basic terms of home violence in theoretical part – for example definition of home violence, forms of abuse, men as violators, women as victims of violence, stages of violence, reasons of violence, consequences of violence and solution. In practical part is the authoress focusing on the level of informedness of women of certain age groups, and compares them. Next thing the authoress is interested in, is the fact, whether the respondents know where to call for help, if they became victims of the violence themselves.

Key words: abuse, home violence, forms of home violence, stalking, signs of abuse, dynamics of partnership violence, spiral of violence, syndrome of battered woman, post-traumatic stress defect, expulsion, interventional centre

„Je to jako rozjetý vlak. Teprve když se pořádně rozjede, zjistíte, že něco není v pořádku. Když vyskočíte, tak se zabijete. Když zůstanete, tak se zabijete taky.

Musíte se pokusit najít brzdu.“

neznámý autor

Děkuji Mgr. Ludmile Reslerové, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce, za cenné rady a čas, který mi věnovala. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přáteli, kteří mi byli velkou oporou.

OBSAH

ÚVOD	10
1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O TÝRÁNÍ ŽEN	12
1.1 DEFINICE POJMU TÝRÁNÍ	12
1.2 FORMY TÝRÁNÍ	13
1.2.1 PSYCHICKÉ NÁSILÍ	13
1.2.2 FYZICKÉ NÁSILÍ	13
1.2.3 SOCIÁLNÍ IZOLACE.....	14
1.2.4 SEXUÁLNÍ NÁSILÍ.....	14
1.2.5 EKONOMICKÁ KONTROLA.....	14
1.2.6 PRONÁSLEDOVÁNÍ = STALKING	14
1.3 ZNAKY TÝRÁNÍ	15
1.3.1 FAKTORY PODMIŇUJÍCÍ VZNIK NÁSILNÉHO CHOVÁNÍ	17
1.3.2 PŘÍČINY NÁSILÍ	17
2 TÝRÁNÍ V PARTNERSKÉM VZTAHU	19
2.1 MUŽI JAKO PACHATELÉ PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	19
2.2 ŽENY, JAKO OBĚTI PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	21
2.3 DYNAMIKA PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	23
2.3.1 FÁZE - VYTVÁŘENÍ NAPĚTÍ	23
2.3.2 FÁZE - TÝRÁNÍ	24
2.3.3 FÁZE - LÍBÁNKY	24
2.4 DĚTI JAKO SVĚDCI PARTNERSKÉHO NÁSILÍ	25
3 DOPADY TÝRÁNÍ NA OBĚŤ	28
3.1 SYNDROM TÝRANÉ ŽENY	28
3.2 POSTTRAUMATICKÁ STRESOVÁ PORUCHA- PTSP	30
3.3 STOCKHOLMSKÝ SYNDROM	32
4 ODPOUTÁNÍ SE OD NÁSILNÉHO VZTAHU	33
5 POMOC TÝRANÝM ŽENÁM	34
5.1 POLICIE ČR	34
5.2 INTERVENČNÍ CENTRA (IC)	36

5.3	PSYCHOTERAPEUTICKÁ POMOC	37
6	PROJEKT.....	39
6.1	CÍL VÝZKUMU.....	39
6.2	METODA VÝZKUMU.....	39
6.3	CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO VZORKU	39
7	FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT	41
8	DISKUZE.....	75
9	DOPORUČENÍ PRO PRAXI	79
	ZÁVĚR	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	82
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	85
	SEZNAM TABULEK.....	86
	SEZNAM GRAFŮ	87
	SEZNAM PŘÍLOH	89

ÚVOD

Domácí násilí je dnes jednou z nejrozšířenějších forem násilí a celospolečenským problémem, nejen problémem jednotlivců. Může potkat kohokoliv nezávisle na věku, pohlaví, nebo postavení. Většina lidí si pod pojmem týrání představuje násilí fyzické či sexuální, ale mnoho z nich už zapomíná na násilí psychické, nebo ekonomické. Myslím si, že hodně lidí si ani neuvědomuje, že je obětí domácího násilí.

Nejčastější obětí týrání jsou právě ženy. Násilí má dalekosáhlé důsledky nejen pro jejich život a psychické i fyzické zdraví, ale ovlivňuje také život jejich dětí. Násilí plodí opět násilí a z většiny dětí vyrůstají další agresori. V nynější době už je naštěstí o této problematice více informací, děti se o ní učí už na základních školách a neustále jsou vytvářeny různé pomocné organizace.

I když existuje spousta organizací věnujících se pomoci obětem a svědkům týrání, některé ženy s agresorem i přesto zůstávají a dále trpí. Mají pro to „svoje důvody“ a veřejnost, která takové násilí nezažila, to nechápe. Některé ženy nemají bohužel oporu ani v rodině. Spíše se setkávají s odsouzením, že si za to mohou samy.

Často převládá názor, že je domácí násilí soukromá věc a musí si to tedy partneři vyřešit sami. To je ale mylný názor, protože psychicky unavená a vystrašená žena potřebuje zejména podporu a pomoc k tomu, aby se odhodlala partnera opustit. Bohužel, jen menšina lidí je ochotná podat pomocnou ruku člověku v nouzi, zvláště když tím může ohrozit i svůj vlastní život. Lidé by před tímto problémem neměli zavírat oči, protože ani oni nemají záruku v tom, že se nikdy nestanou obětí týrání.

Toto téma jsem si vybrala, protože mě velice zajímá a není mi lhostejné, že je někde právě fyzicky nebo psychicky týrána žena svým partnerem. Také jsem chtěla získat dostatek informací o tom, kde je obětem násilí poskytována pomoc.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O TÝRÁNÍ ŽEN

1.1 Definice pojmu týrání

Týrání

- týká se osob blízkých a jiných žijících ve společném obydlí
- soudní praxe pod tímto pojmem rozumí zlé nakládání s osobou, vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které tato osoba pociťuje jako těžké příkoří
- obecně zahrnuje tělesné poškozování, psychické, sexuální násilí, vydírání nebo zneužívání, vyhrožování, nucení k ponižujícím úsluhám, k žebrotě nebo činnostem, které týranou osobu neúměrně fyzicky nebo psychicky zatěžují apod.
- je jednostranné, agresor a oběť si nikdy nemění role.
- není spor, jednorázový incident, nebo vzájemné potyčky mezi partnery. (Buskotte, 2008, str. 20, 42)

V literatuře se můžeme setkat s různými pojmy - **domácí násilí** (domestic violence), **násilí na ženách** (battered women), **zneužívání žen** (women abuse), které jsou obvykle používány jako synonyma (Špatenková, 2004, str. 104).

Podle deklarace OSN o odstranění násilí na ženách z roku 1993, čl. 1, se za násilí páchané na ženách považuje „každý projev rodově podmíněného násilí, který má, nebo by mohl mít za následek tělesnou, sexuální nebo duševní újmu nebo utrpení žen, včetně hrozby takovými činy, zastrašování a úmyslného omezování svobody, a to ve veřejném nebo soukromém životě“

Týraná žena je „žena, která je opakovaně vystavena určitému fyzickému nebo psychickému působení muže, jehož cílem je donutit ji, aby udělala něco, co chce on, bez ohledu na to, co chce ona. Aby žena mohla být klasifikována jako týraná, musí pár projít alespoň dvakrát cyklem týrání“ (Vargová, 2008, str. 10).

1.2 Formy týrání

Partnerské násilí se většinou vyskytuje ve více formách současně, navíc má vzrůstající tendenci - psychické násilí se často vyhrotí v násilí fyzické.

1.2.1 Psychické násilí

Psychické násilí se může vyskytovat samostatně, ovšem mnohem častěji je úzce spjato ještě s dalšími typy násilí a to s fyzickým, nebo sexuálním. Stejně tak může fungovat jako jejich předchůdce. Do oblasti psychického násilí spadají: nadávky, obviňování, zesměšňování ve společnosti, vyhrožování, zstrašování, odepírání spánku nebo potravy, znevažování a podceňování, zesměšňování, neoprávněné formy omezování, citové vydírání (např. sebevraždou) (Buskotte, 2008, str. 41).

Často je to právě tento typ násilí, který páchá nejvíc škody. Po fyzickém násilí zůstávají jizvy a modřiny, které se časem zahojí- i když to trvá třeba léta. Citové týrání však zanechává hluboké, ale skryté rány, které se obejdou bez ošetření, ale oběti jimi trpí celá léta. Následky takového týrání mohou změnit osobnost oběti, která pak v budoucnosti může bez pomoci a podpory jen stěží vést plnohodnotný život (Conwayová, 2007, str. 15).

1.2.2 Fyzické násilí

Fyzické násilí je to, co oběti fyzicky ubližuje. Pod tímto pojmem se nachází široké spektrum různých a různě nebezpečných forem napadení a zneužívání. Začíná to u „nevinného“ pohlavku, přes facku, postrkování, kopání, škrcení, napadení s různými předměty nebo zbraněmi a končí to pokusem o vraždu, v těch nejhorších případech dokonce zavražděním (Buskotte, 2008, str. 41).

1.2.3 Sociální izolace

Muž se snaží svoji partnerku všemi možnými i nemožnými prostředky izolovat od její rodiny, přátel a kolegů. Čím méně lidí kolem sebe žena má, tím větší je pravděpodobnost, že se bude emocionálně fixovat na svého násilnického partnera (Buskotte, 2008, str. 41)

1.2.4 Sexuální násilí

Patří sem nucení k sexuálnímu styku, vyžadování sexuálního styku kdekoliv a kdykoliv bez předchozího souhlasu dotyčné osoby, úmyslné fyzické ubližování před nebo během sexuálního aktu, nucení k sexuálním praktikám, s nimiž partnerka nesouhlasí, nucení k prostituci, znásilnění - orální, anální, vaginální apod. (Špatenková, 2004, str. 104).

Sexuální násilí způsobené cizí osobou, je samozřejmě velmi snadno rozpoznatelné, což ovšem není případ sexuálního násilí v partnerském vztahu. Zde je to občas i pro samy oběti velice nejasné. Tento jev úzce souvisí s tím, že je mnoho mužů (ale i žen) přesvědčeno o tom, že mají na sex se svou partnerkou výhradní právo (Buskotte, 2008, str. 41).

1.2.5 Ekonomická kontrola

Ekonomické (finanční) násilí se vyznačuje tím, že o peníze musí žena prosit, dostává příděly, je jí zabraňováno v obstarávání si vlastního příjmu, nebo jí není dovoleno o svých vlastních penězích svobodně rozhodovat. O ekonomickém násilí hovoříme v případě, když je ženě zakazováno pracovat, ale také v tom případě, je-li k pracovní činnosti nucena a o jejím výdělku pak rozhoduje pouze sám partner. Žena se bojí protiřečit a postavit se svému muži, a to většinou právě proto, že je na něm finančně závislá. (Buskotte, 2008, str. 42).

1.2.6 Pronásledování = stalking

Znamená dlouhodobé, opakující se a stupňující se sledování a obtěžování oběti, které vybočuje z normy a výrazně zasahuje do jejího osobního živo-

ta i do okruhu jejích blízkých. Může mít podobu neustálého telefonování, posílání SMS zpráv, postávání před domem, před školou, před pracovištěm, vyhrožování, zastrašování, vydírání, navádění dětí, ničení osobních věcí, drobné útoky na oběť nebo její blízké. Jedná se většinou o tzv. ex - partner stalking, kterému předcházela násilný vztah (Úlehlová, 2009, str. 13).

1.3 Znaky týrání

Charakteristickými znaky, podle kterých lze týrání žen identifikovat, jsou:

- Blízké vztahy intimního charakteru - emocionální provázanost, jedná se nejčastěji o osoby, které jsou v příbuzenském vztahu nebo osoby jinak blízké (druh a družka apod.),
- společné bydlení - zpravidla společné bydlení, násilná i ohrožená osoba žijí v jednom bytě nebo domě a ohrožená osoba nemá možnost toto bydlení opustit,
- společná propojenost - vzájemná úzká propojenost (mají spolu děti, vlastní společný majetek, společný účet, často mají společný okruh přátel apod.),
- asymetrie ve vztahu - určující znak projevující se bezvýhradnou mocí na straně násilné osoby a naprostou bezmocí oběti, která je dlouhodobě udržovaná v závislém postavení. Jedná se o nerovnoprávné postavení, kdy si násilná osoba vynucuje absolutní poslušnost a podřízenost.
- dlouhodobost - násilí trvá často několik let a stále eskaluje (podle zkušeností z praxe žena často vyhledá pomoc až po 7 a více letech trvání násilí,
- opakující se ataky - domácí násilí představuje nepřetržitý koloběh útoků, ať již slovních nebo fyzických, přerušovaný fázemi usmiřování, sli-

bů a obdobím relativního klidu, které se však postupně zkracuje, zatímco období vytváření napětí a útoků se rozšiřuje,

- stupňující se agresivita - útoky jsou s každým dalším opakováním brutálnější, objevila-li se na počátku rozvíjejícího se domácího násilí fac-ka, na jeho konci může být vysoce nebezpečný fyzický útok, který zanechá celoživotní stopy a může vést k ohrožení zdraví oběti,
- skrytost - většinou je domácí násilí skryté a odehrává se za zavřenými dveřmi domova, avšak zkušenosti z praxe ukazují, že domácí násilí se může přenést i na ulici v případě, že ohrožená osoba vyhledá pomoc a začne se odpoutávat od násilí a odejde ze společné domácnosti,
- obtížná postižitelnost a kontrolovatelnost - vzhledem k tomu, že domácí násilí není vystaveno zrakům veřejnosti, odehrává se v soukromí bytu, je jakýkoli zásah do tohoto teritoria obtížnější a také dokazování násilí je složitější. V současné době již existují metodiky pro policisty, které rozpoznání domácího násilí ulehčují.
- pokračování násilí i po rozchodu - zkušenosti ukazují, že domácí násilí má tendenci přetrvávat i po odchodu oběti ze společné domácnosti a rozvodu - tato situace nastává zejména v těch případech, kdy má ohrožená osoba s násilníkem děti, které se stávají prostředkem dalšího týrání ([online]. 2000 [cit. 2011-02-23]. dostupné z URL < [http : // www . acorus.cz](http://www.acorus.cz) >).

Přestože k násilnému chování docházelo v rodinách po staletí, pozornost odborníků přilákal tento fenomén relativně nedávno. Jako závažný problém bylo nejdříve profesionály i veřejností rozpoznáno týrání dětí. V 70. letech minulého století se začalo více hovořit i o partnerském násilí a vznikaly také první výzkumy násilí na ženách. Od té doby vzrůstá počet studií, které se pokoušejí vysvětlit, jak partnerské násilí vzniká, v jaké míře se vyskytuje, jak

je snášeno a autoři se snaží zařadit své výzkumy do určitého teoretického rámce. (Vargová, 2008, str. 24)

1.3.1 Faktory podmiňující vznik násilného chování

Vznik násilí je podmíněn mnoha faktory, nelze jednoznačně stanovit konkrétní příčinu, vždy se jedná o souhrn více vlivů:

- Společnost - tolerantní postoj vůči domácímu násilí, patriarchální náhled na rodinu, tabuizace domácího násilí a lhostejnost okolí.
- Rodinná výchova - transgenerační přenos násilných vzorců jednání, identifikace a agresivními vzory chování (např. dominantní násilnický otec může vyvolat u dívek tendence ztotožnit se s rolí oběti.)
- Osobnostní charakteristiky násilníka - zvýšená agresivita, závislost na návykových látkách, anomální osobnost, psychické problémy či psychiatrické onemocnění.
- Sociální situace vyvolávající stres - ztráta zaměstnání, sociální izolace, finanční problémy (Úlehlová, 2009, str. 16).

1.3.2 Příčiny násilí

Psychologické výzkumy prokázaly již v šedesátých letech minulého století, že agrese není vrozená genetická vada, nýbrž ve většině případů pouze naučený styl lidského chování (Buskotte, 2008, str. 69).

Spočívají v sociokulturních tradicích a v životním stylu určité společnosti. Starší teorie hovoří o tzv. vnitřní síle, dnes spíše hovoříme o vnějších vlivech.

- Teorie sociálního učení

Považuje agresivitu za vlastnost získanou a naučenou. Velký vliv má život v primární rodině a společenské normy, dále také ekonomická ne-

rovnost, kulturní dezintegrace, osobnostní rysy, zneužívání alkoholu a drog, vliv masmédií.

- Individuální faktory

Spočívají ve vnitřní psychice obou partnerů, specifických rysech osobnosti. Objektivně nebyly nalezeny žádné faktory, které by objasnily týrání partnerů či partnerek.

- Sociálně - psychologické faktory

Řadíme sem zážitky v dětství, které vyústí v mezigenerační přenos intimního násilí. K opakovanému soužití s násilnou partnerkou inklinují spíše muži. Hypotéza mezigeneračního přenosu násilí se potvrzuje spíše u mužů jako pachatelů, než u žen jako obětí.

- Sociálně-kulturní faktory (gender teorie)

Příčinu domácího násilí vidí v sociálně strukturované nerovnoprávnosti, kulturních postojích a normách ovlivňujících rodinné vztahy. Výskyt domácího násilí je způsoben nerovnoprávností mužů a žen v rodinných vztazích.

- Feministická teorie

Násilí je prostředkem k uplatnění moci a kontroly nad ženou. Jde o dlouhodobé instrumentální násilí. Jedná se o snahu kontrolovat, s kým se žena stýká, co může dělat a k čemu může mít přístup (Úlehlová, 2009, str. 16-17).

2 TÝRÁNÍ V PARTNERSKÉM VZTAHU

Týrání je šokující zkušenost. Když oběť do vztahu vstupovala, neočekávala, že bude mít soužití násilný charakter. Začínala nový život se svým partnerem plná naděje a důvěry v něj. Když se objeví útoky a týrání, mnoho obětí si klade otázky, kde se stala chyba (Conwayová, 2007, str. 45).

2.1 Muži jako pachatelé partnerského násilí

Neexistuje typický profil pachatele. Pachatelé partnerského násilí pocházejí z různých socioekonomických i vzdělanostních vrstev. Řada z nich však vykazuje podobné rysy např. nedostatek empatie, nebo tzv. „dvojí tvář“. Mnozí pachatelé, byli sami v dětství týráni, byli svědky násilí vůči matce, nebo zažívali citovou deprivaci. Během socializace se naučili, že za určitých okolností je legitimní a potřebné užít násilí. Pachatelé mají tendenci dívat se na ženy jako na své vlastnictví, proto mají domnělé „právo“ své partnerky kontrolovat a vychovávat (Vargová, 2008, str. 115- 116).

„Pachatelé se naučí, že vás nikdo nezastaví, budete-li dost agresivní slovně nebo fyzicky, že určité situace je nejlépe řešit zlobou a naháněním strachu, že podněcováním jiných ke stejnému zlu si vybudujete základ autority, že mohou jiné ovládat zastrašováním, že je přípustné lidi odlišného chování prostě likvidovat“ (Čírtková, 2008, str. 51).

Výzkumy ukazují, že mnoho agresorů má tyto vlastnosti: nízké sebevědomí, pocit neschopnosti a nedocení, víru ve stereotypní rozdělení rolí mužů a žen, sklon vinit ze svých činů jiné, žárlivost, neschopnost vyrovnat se se stresovou situací, nepřipravenost nést důsledky za své násilné chování (Conwayová, 2007, str. 52- 53).

Typologie násilných osob:

1. „Kriminálník“ osoba s obecným sklonem k násilí

Týránění u těchto osob je projevem širšího sklonu k násilnému chování napříč situacemi, ve kterých se ocitnou, agresivní reakce je důsledkem omezených sociálních dovedností. Chování se projevuje nízkou schopností empatie, pozitivním postojem k agresivitě a vysokou hostilitou vůči ženám.

2. „Specialista“ páchá násilí pouze v rodině

Jde o „člověka dvou tváří“, tito pachatelé používají agresivitu pouze při interakci se svým partnerem, v jiných situacích dokáží svoji impulzivitu ovládnout. Často po incidentu omlouvají svoji agresivitu chováním partnera a vymlouvají se na to, že byli vyprovokováni.

3. „Hraniční osobnost“ osoba s psychickou zátěží

Jde o emocionálně labilní osobnost, která konfrontována s partnerskými problémy tyto vnímá jako ohrožení sebe sama a násilím ventiluje svůj distres. Tyto násilné osoby jsou častými manipulátory, kteří po incidentu dávají vinu partnerovi za své špatné nálady (Úlehlová, 2009, str. 29).

Podle motivace násilné osoby, lze rozlišit dva základní vzorce:

- Intimní terorismus - nástroj pro udržování moci a kontroly nad obětí

Na chování oběti vlastně ani nezáleží, nemá šanci výbuchům násilí předejít, a to ani extrémní smířlivostí a ustupováním, neboť partner si vždy najde záminku. Násilník navíc neakceptuje odloučení od partnerky nebo rozvod, protože to pro něj znamená ztrátu kontroly nad ní a, to pro ni může být velmi nebezpečné.

- Situační - obyčejné párové násilí

Domácí násilí je více vázáno na krize a konflikty ve vztahu. Násilí není spojeno s vnitřní potřebou partnerce excesivně ubližovat nebo je kontrolovat a degradovat (Čírtková, 2008, str. 13- 14).

2.2 Ženy, jako oběti partnerského násilí

Týrané ženy se o násilí, které je na nich pácháno, stydí promluvit. Proto se často stává, že se o násilí v rodině nikdo dlouhá léta nedozví. Pokud by přece jen někdo násilné chování vůči ženě zaregistroval, týrané ženy obvykle agresora omlouvají, připisují jeho jednání špatné náladě, hněvu, alkoholu, únavě, nebo jakýkoliv projev násilí přímo popírají. Týrající muž obvykle činí za své násilí odpovědnou právě ženu a minimalizuje, či zcela popírá nejen důsledky svého chování, ale i chování jako takové. Nejenže tím ničí sebevědomí ženy a schopnost vidět sebe sama pozitivně, postupem času muž týranou ženu stále více izoluje od jiných lidí, příbuzných, přátel a někdy i od dětí. Nakonec je týrající muž paradoxně jedinou osobou, která se k ženě alespoň občas chová laskavě nebo jí alespoň někdy neublíží.

Důvodů, proč oběť zůstává ve vztahu, je mnoho:

- specifika dynamiky partnerského násilí;
- oběť chce zachovat dětem úplnou rodinu;
- náboženské, kulturní či tradiční tlaky, díky kterým si žena myslí, že je její povinností udržet rodinu za každou cenu;
- má k partnerovi stále citový vztah, omlouvá ho a chce věřit v jeho změnu;
- je ekonomicky a sociálně závislá, nemá kam odejít;
- sociální a právní systém reaguje necitlivě, neefektivně;
- sociální izolace, nedostatek podpory z okolí;
- strach a bezmoc – strach z fyzického napadení či zabití (muž ženě často vyhrožuje, že pokud odejde nebo o situaci někomu řekne, tak ji zabije);
- násilí odchodem nemusí skončit, v době rozchodu či rozvodu naopak často eskaluje. Studie ukazují, že týraným ženám, které odcházejí od svého partnera, hrozí vyšší riziko, že budou zabity než těm, které ve vztahu zůstávají. Podle Hartové (1988) je toto procento vyšší až o 75% (Vargová, 2006, str. 9).

Dlouhodobé setrvávání v traumatizujícím prostředí má pro týranou ženu a její fyzické i psychické zdraví závažné bezprostřední i dlouhodobé důsledky. Jsou to především bolesti hlavy, pocit únavy, urologické a gynekologické problémy, poruchy příjmu potravy, poruchy spánku, bolesti břicha, bolesti v pánevní a křížové oblasti, ale může to být také abúzus alkoholu nebo jiných drog, sebepoškozování, vážné psychické poruchy, suicidální nebo homocidální tendence apod. (Špatenková, 2004, str. 108).

Typický portrét týrané ženy

- Materiálně závislá na svém partnerovi.
- Podřízená (submisivní) a poslušná.
- Udržuje málo sociálních kontaktů s dalšími lidmi.
- Často omlouvá mužovo chování jeho náladou nebo nepříjemnostmi, které prožil v práci, či jako důsledek zážitků z dětství.
- Vystrašená.
- S pocitem vlastní bezmocnosti a bezcennosti.
- S intenzivními pocity viny a přesvědčením, že to, co se jí přihodilo, si zaslouží („Je to moje chyba“).
- Myslí si, že situace nemá řešení, ačkoliv už nemůže déle snést partnerovo násilí.
- Rychle si zdůvodní, že je to poslední zbití, které ji potkalo, „vždyť přece je to jinak hodný manžel...“.
- Stydí se vyprávět o svých zkušenostech a způsobech, jakými s ní partner zachází.
- Extrémně emocionálně závislá na partnerovi (neumí si představit život bez něj, ale ani s ním) (Špatenková, 2004, str. 109).

2.3 Dynamika partnerského násilí

Domácí násilí není jednorázovým aktem, má nejen svoji historii, ale i cyklicky se opakující etapy (Úlehlová, 2009, str. 19). Předpoklad, že k domácímu násilí dochází v určitém cyklu, vyslovila jako první L. Walker (1979). Tato teorie vychází ze zjištění, že k násilí nedochází permanentně a ochota obětí zůstat v násilném vztahu je udržována cyklickým střídáním jednotlivých fází násilí, které zahrnují i relativně klidná období (Vargová, 2006, str. 7). První projevy násilí bývají nenápadné a většina ohrožených osob nedokáže přesně určit, kdy se poprvé násilí ve vztahu objevilo.

Průběh každého vztahu i násilných projevů v něm se liší, přesto existují společné rysy násilí, které se opakují, a popisuje je shodně většina ohrožených osob. Tato období jsou- díky své cyklické podobě- označována jako „**kruh domácího násilí**“ nebo také „**spirála násilí**“, kde je zohledněna dynamika, tedy vzrůstající agresivita a brutalita útoků (Úlehlová, 2009, str. 19).

Cyklus násilí se skládá ze tří oddělených a odlišných fází:

1. Fáze vytváření napětí
2. Fáze týrání
3. Fáze „líbánek“, klidu

2.3.1 Fáze - vytváření napětí

V první fázi žena pocítí, že ve vztahu vládne velmi napjatá a velmi negativní atmosféra. Partneri se stále hádají, přičemž se muž cítí být ženou vyprovokován a začne být verbálně agresivní. Žena reaguje tak, že se do budoucna snaží být opatrnější. Navíc chce celou situaci držet v naprostém klidu, protože si nepřeje, aby se o jejich problému dozvěděli soused a známí. Jinak se chovají ženy, které se s těmito cykly explozí setkaly už dříve. Ze zkušenosti vědí, že se násilné chování ze strany jejich partnera opakovat bude, bez ohledu na to, jak moc se snažily zachovat klid a chladnou hlavu.

2.3.2 Fáze - týrání

První fáze může trvat poměrně dlouho. Každopádně téměř vždy vyvrcholí právě tím, že muž nechá své agresi volný průběh a prostě se “uvolní”. Ženě se většinou nepodaří tuto situaci odhadnout. Netuší, kdy se to stane a jak dlouho to tentokrát bude trvat. A opět se bohužel přesvědčí o tom, že nemá naprosto žádnou kontrolu nad partnerovým jednáním. Bezprostřední reakce na kontakt s násilným chováním jsou u různých typů povah různé. Některé z žen utrpí emocionální kolaps, který trvá několik hodin, v některých případech i několik dnů. Jsou velmi deprimované, nešťastné a zoufalé a situaci, ve které se nachází, shledávají jako bezvýchodnou a beznadějnou. Celé toto duševní rozpoložení napomáhá k tomu, že se žena cítí velmi slabá a není schopna protireakce. Ovšem mnohé ženy jednájí jinak. Některé okamžitě nebezpečné území opouští a hledají úkryt u rodiny či přátel, některé neváhají a ihned volají policii, jiné se prostě snaží ubránit tím, že muži rány oplácí.

2.3.3 Fáze - líbánky

Fáze týrání většinou trvá relativně krátkou dobu. Poté začíná fáze líbánek (neboli fáze „promiň miláčku”...), což znamená, že muž se začne omlouvat, nosí partnerce kytičky, dárečky, zahrnuje ji přehnanou něhou. Tuto fázi prožívají nejen sami muži, ale také postižené ženy jako velmi nadějnou, dokonce až romantickou. Mnoho mužů má z toho, jak se zachovali, skutečně výčitky svědomí a někteří si opravdu ze srdce přejí vrátit čas. Dávají najevo, že je jim to líto, a snaží se ženě dokázat, že se z této situace ponaučili. Není jejich cílem ženu opustit, natož aby ona opustila je, proto se po každém takovém výstupu snaží udělat cokoli, aby jim jejich partnerka vše odpustila a aby se opět usmířili. Někteří muži jsou dokonce ochotni se během této fáze rozhodnout, že vyhledají profesionální pomoc, a začnou se léčit.

Pro většinu žen otvírá tato fáze, respektive tento styl mužova chování, nové dimenze. Znamená to pro ně velké odlehčení a uklidnění. Žena věří, že je muž opravdu schopen se změnit, že to pro tentokrát opravdu myslí vážně, že ještě existuje naděje na harmonický a šťastný vztah a výchovu společných po-

tomků. Bohužel ale ve většině případů přijde hluboké zklamání, protože dříve nebo později přijde další fáze cyklu a všechno „jede nanovo“.

Ovšem vždycky se na pravidelnost tohoto cyklu spoléhat nemůžeme. V některých případech vše probíhá podle jiného scénáře. Existují totiž také muži, kteří svoji partnerku prostě zbíjí jen tak. Z ničeho nic. Nepředchází tomu žádná fáze napětí, nenásledují ani fáze omluv a láskyplného chování.

I ženy se chovají různě. Některá vyvodí důsledky ihned po prvním fyzickém útoku, jiné dávají svým partnerům několik šancí, protože věří, že „on takový není“. Tyto ženy odchází teprve tehdy, když pochopí, že zde žádná naděje v lepší zítřky vlastně vůbec neexistuje (Buskotte. 2008, str. 64-66).

2.4 Děti jako svědci partnerského násilí

Rodina a její fungování má základní vliv na utváření osobnosti dětí. Podle ní si dítě vytváří představu, na jakých principech svět funguje, jakou ono samo má v něm hodnotu. Tyto vzorce pak bude vnášet do svých dalších vztahů se světem (Úlehlová, 2009, str. 44).

Domácí násilí má obvykle tři póly: muže, ženy a děti. Zájem o situaci dětí žijících uprostřed násilných vztahů roste. Násilí mezi rodiči je totiž charakterizováno jako psychické týrání potomků (Čírtková, 2008, str. 43).

U dětí žijících v rodinách s problematikou domácího násilí bývají v různé míře narušeny všechny potřeby, jejichž naplnění je nutné ke zdravému vývoji. Tam, kde jsou rodiče v zajetí kruhu domácího násilí, většinou ani jeden z partnerů nemá dostatečnou kapacitu na to, aby mohl citlivě vnímat a naplňovat potřeby dětí (Úlehlová, 2009, str. 44).

Mnoho lidí si překvapivě a neopodstatněně myslí, že si děti nikdy nevšimnou, že doma mezi jejich rodiči vládne brutální násilí. Bohužel, ale opak je pravdou. Děti si zpravidla vždy všimnou podivného chování mezi rodiči. Agresivní chování, napjatá atmosféra, či fyzické útoky na matku dětem odebírají pocit emocionální jistoty a „vnitřního bezpečí“. Většina takto postižených

děti si s podobnou situací neví rady, cítí se velice přetížené a bezmocné. Některé děti na celou situaci reagují tak, že začnou být velice zamlklé a v podstatě neoslovitelné, nebo působí velice dezorientovaně a zmateně. Jiné křičí a pláčí, drží matku kolem krku, často jsou velmi neklidné a bijí kolem sebe rukama a nohama. Některé z nich se pokouší matku ochránit tak, že se před ni odvážně postaví, přičemž se může samozřejmě stát, že budou zraněny. Mnohé z nich se snaží matku bezprostředně po konfliktu ukonejšit, dát jí jakousi první pomoc, třeba uklidí všechn nepořádek v bytě, který tato „hádká“ opět způsobila. V některých případech se ale chovají tak, jako by se nic nestalo. Tento typ chování se objevuje především u takových dětí, které mají s násilím mezi rodiči dlouhodobější zkušenosti. Děti jsou často, dokonce i po dlouhé časové období velmi deprimované, ustrašené a duchem nepřítomné, některé z nich vykazují obzvláště agresivní chování.

Děti se musí s problémem vyrovnat nejen emocionálně, nýbrž také mentálně. Mnoho dětí nakonec dojde k názoru, že jsou vlastně ony samy jádrem celého problému, že způsobily a zapříčinily agresivní chování jejich otce, a proto jsou za všechny následky zodpovědné právě ony. V dětech tato situace vyvolává smíšené, až protikladné pocity. Vztah k matce by se dal popsat jako kombinace mezi hlubokou lítostí, zlostí a zklamáním. Matka v jejich očích ve své roli vlastně selhala. Z otce mají děti taktéž velmi smíšený pocit. Na jedné straně z něj mají strach a respekt, ale na druhé straně ho za jeho chování odsuzují. Celou tuto situaci navíc komplikuje, že děti, alespoň ve většině případů, velmi dobře vnímají fakt, že se o násilí nikde nemluví. Ani doma, ani ve společnosti. Vidí, jak pečlivě se matka snaží násilné chování otce utajit. Jenže děti si o svém problému potřebují bezpodmínečně promluvit i s nějakou dospělou osobou, která je schopna jim pomoci celou jejich situaci pochopit a vyrovnat se s ní.

Nejdůležitější ze všeho ovšem je, aby si mohly děti o svém vnímání situace, o svém strachu a obavách promluvit právě s matkou. Matka by měla dítěti pokaždé velmi důrazně a srozumitelně vysvětlit, že to, co se přihodilo, není v žádném případě jeho chyba a že není za nevhodné chování otce zodpo-

vědné ono, nýbrž otec sám. Dostane instrukce, kterých by se mělo držet, co by mělo dělat a na koho se mohou v případě nouze obrátit. Neméně důležité je, aby se děti do hádky za žádných okolností nijak nevměšovaly (Buskotte, 2008, str. 87- 95).

3 DOPADY TÝRÁNÍ NA OBĚŤ

Prožívané násilí oběť ovlivňuje v mnoha oblastech života. Kromě zdravotních potíží byl prokázán vliv násilí na výkonnost v zaměstnání, což dále ohrožuje ekonomickou situaci oběti (pracovní neschopnost, vyšší riziko ztráty zaměstnání). Snižuje se také její sociální status (často musí před násilím uprchnout do azylového domu, některé končí bez domova). Kromě výše zmíněných vlivů má partnerské násilí výrazný dopad i na psychiku oběti (Vargová, 2008, str. 40). Pokud je žena doma týrána, zneužívána nebo je s ní špatně zacházeno, nemá žádné místo, kde by mohla nalézt svůj klid a bezpečí, které každý z nás potřebuje. Žije v neustálé pohotovosti, stále se cítí jak ve fyzickém, tak v psychickém pozoru. Žena se cítí pod permanentním tlakem a napětím a je v neustálém střehu, zároveň ale také velice vyčerpaná a unavená (Buskotte, 2008, str. 75). Výzkumy potvrzují, že u obětí se může rozvinout řada emočních poruch a poruch chování, jako např. deprese, úzkostnost, posttraumatická stresová porucha, tzv. syndrom týrané ženy, alkoholismus, sebevražedné myšlenky a jiné (Vargová, 2008, str. 40).

Domácí násilí mívá mnoho forem. Přes tuto svou různorodost můžeme definovat tři společné aspekty, které zážitky násilí mají:

- subjektivně vnímané ohrožení života nebo ohrožení psychické a fyzické integrity sebe a/nebo jiných osob,
- intenzivní pocity strachu, bezmoci a hrůzy,
- mimořádná úroveň fyzického a psychického stresu (Úlehlová, 2009, str. 60).

3.1 Syndrom týrané ženy

Pro popis důsledků násilí na prožívání oběti se v literatuře vžil termín syndrom týrané ženy. Tento termín byl vytvořen psychologkou Lenore Walkerovou s cílem pojmenovat širokou paletu psychických symptomů a vzorců chování, které jsou důsledkem přítomnosti dlouhodobého partnerského násilí.

Syndrom týrané ženy bývá definován na základě rozvoje charakteristických fyzických, psychických a sociálních symptomů jako jsou deprese, nízké sebevědomí či izolace, znovuprožívání traumata, naučená bezmocnost, stažení se od okolí, poruchy příjmu potravy, vyčerpanost, bolesti hlavy, zad, vysoký krevní tlak apod., které jsou důsledkem přímé osobní zkušenosti s opakovanými násilnými útoky, zejména rozporuplného a proměnlivého chování pachatele a snížené možnosti oběti ovlivňovat vlastní život.

Pro rozvoj syndromu týrané ženy musí podle Walkerové dojít alespoň dvakrát k zopakování celého cyklu násilí. Walkerová dále vymezuje čtyři základní charakteristiky tohoto syndromu:

- Žena věří, že za násilí nese vinu ona.
- Nedovede si představit, že by za násilí mohl být odpovědný někdo jiný než ona.
- Žena se bojí o svůj život a/nebo životy svých dětí.
- Žena má iracionální pocit, že násilník je všudypřítomný a vševědoucí

Řada autorů si všímá, že oběť není v násilném vztahu jen pasivním objektem, ale že její vnímání vztahu prochází vývojem. Existují 4 stadia rozvoje syndromu týrané ženy:

1. Popření

Oběť odmítá přiznat okolí i sobě, že ve vztahu existuje násilí. Může pojmenovávat jednotlivé násilné incidenty jako náhody. Omlouvá násilné chování svého partnera a věří, že se už nebude opakovat.

2. Vina

V této fázi již oběť vnímá, že ve vztahu existuje nějaký problém, ale odpovědnost za něj připisuje sama sobě. Myslí si, že si násilí zasloužila, protože nedokáže splnit partnerova očekávání.

3. Získání náhledu

Oběť již nepřebírá odpovědnost za násilí, ke kterému ve vztahu dochází, a začíná si uvědomovat, že násilí do partnerského vztahu nepatří, že si takové zacházení nikdo „nezaslouží“. Stále však chce udržet manželství a domnívá se, že společně mohou situaci vyřešit.

4. Odpovědnost

Pokud partner není ochoten nebo schopen násilí zastavit, oběť se rozhoduje vztah ukončit a začít nový život bez násilí (Vargová, 2008, str. 40-41).

3.2 Posttraumatická stresová porucha- PTSP

Termín posttraumatická stresová porucha je používán pro úzkostnou poruchu, „která se typicky rozvíjí po emočně těžké, stresující události, jež svou závažností přesahuje obvyklou lidskou zkušenost a bývá traumatickou pro většinu lidí.“ Posttraumatická stresová porucha je jediným případem, kdy je přítomnost stresoru součástí diagnózy (Vargová, 2008, str. 42).

Pro posttraumatickou stresovou poruchu jsou charakteristické následující znaky:

1. Osoba byla vystavena traumatické události a prošla jedním nebo obojím z následujících:

- prošla nebo byla svědkem události, při které došlo k úmrtí, nebo při které hrozila smrt či vážné zranění,
- reagovala intenzivním strachem, beznadějí nebo zděšením.

2. Traumatická událost je stále znovu prožívána následujícími způsoby:

- opakující se neodbytné úzkostné vzpomínky na událost, včetně obrazů, myšlenek nebo pocitů,
- opakující se úzkostné sny o události,
- osoba jedná nebo se cítí jako by se traumatická událost opakovala (iluze, flashbacky ...)

- postižený pociťuje silnou úzkost, pokud je vystaven něčemu, co připomíná traumatickou událost.

3. Osoba se neustále vyhýbá podnětům připomínajícím traumatickou událost a její obecná schopnost reagovat na podněty se snížila. Jsou přítomny tři nebo více příznaků z následujících:

- snaha vyhnout se myšlenkám, pocitům nebo konverzaci spojené s traumatem,
- snaha vyhnout se aktivitám, místům nebo lidem, kteří vyvolávají vzpomínky na trauma,
- neschopnost vzpomenout si na důležitou věc ohledně traumatu,
- nápadně zmenšený zájem o vykonávání důležitých činností,
- pocit odcizení nebo odloučení od ostatních,
- omezení citového rozsahu (např. neschopnost cítit lásku),
- změněný pohled na budoucnost (např. postižený očekává kariéru, sňatek, děti).

4. Příznaky poruchy rytmu aktivity (které nebyly přítomny před traumatem).

Vyskytuje se dva nebo více z následujících:

- neschopnost odpočívat, potíže s usínáním a spánkem,
- podrážděnost, přecitlivělost nebo výbuchy vzteku, neklid,
- potíže s koncentrací, těkání po okolí,
- tenzní prožívání, přehnaná ostražitost,
- přehnané úlekové reakce,
- paranoidní vnímání,
- zvýšené pocení, záněty šlach, bolesti zad, hlavy, zubů, svalů.

5. Příznaky trvají déle než 1 měsíc

6. Příznaky významně zasahují do společenského nebo pracovního života postiženého (Úlehlová, 2009, str. 63-64).

3.3 Stockholmský syndrom

V souvislosti s problematikou domácího násilí a přesnějšiho pochopení situace žen žijících v násilných vztazích se často v odborné literatuře zmiňuje tzv. Stockholmský syndrom. Pomocí tohoto jevu se odborníci snaží vysvětlit chování a jednání, které se velmi často vyskytuje u ohrožených osob (Úlehlová, 2009, str. 66). Stockholmský syndrom byl poprvé popsán v roce 1974, když byli ve Stockholmu zajati 4 lidé jako rukojmí a drženi bankovními lupiči po dobu 6 dnů. V průběhu této doby se vytvořil mezi zajatci a únosci specifický vztah a oběti začali vnímat policisty jako nepřátele a své únosce bránili. Stockholmský syndrom se rozvine v případě, že jsou splněny následující předpoklady:

- Život oběti je v ohrožení.
- Oběť nemůže uniknout, nebo se domnívá, že únik není možný.
- Oběť je izolována od okolí.
- Pachatel projevuje oběti přechodně jistou míru náklonnosti či laskavosti.

V takovém případě má oběť tendenci vytvořit si s pachatelem jistou emoční vazbu. Pokud pachatel projeví svou přátelskou, milou tvář, i když by to bylo jen několik okamžiků, oběť má novou naději, že není tak zlý, že se možná změní a že by mu měla dát ještě jednu šanci (Vargová, 2006, str. 39).

Stockholmský syndrom se nejčastěji rozvine tam, kde život oběti je zcela na milost či nemilost vydán do rukou násilníka, který rozhoduje o veškerých aspektech života oběti a oběť se tak právem obává o svůj život. Takové násilí a ohrožení se samozřejmě také může v partnerském vztahu vyskytnout, není však tak časté (Úlehlová, 2009, str. 67).

4 ODPOUTÁNÍ SE OD NÁSILNÉHO VZTAHU

Žena prochází v průběhu násilného vztahu několika fázemi. Vývoj jejího kognitivního zpracování a prožívání vztahu je dlouhodobý proces. Jednotlivé fáze, které na sebe navazují, se mohou vzájemně prolínat a hranice mezi nimi nemusí být zřetelná. Landenburgerová (1989) rozlišuje 4 základní fáze, kterými žena prochází od začátku násilného vztahu až po odpoutání se a „uzdravení se“.

Fáze připoutání se (*binding phase*) zahrnuje počáteční rozvoj vztahu a násilí. Žena má určitou představu o tom, jak by chtěla prožít život s vybraným partnerem a jeho charakteristiky jsou vnímány skrze to, co ona považuje za uspokojivý vztah. Varovné signály jsou přehlíženy a podceňovány. Násilí ještě není pojmenováno a žena partnerovo chování jako násilné nevnímá.

Fáze snášení násilí (*enduring phase*). Násilí pokračuje a zaujímá stále větší část vztahu. Cítí, že do vztahu mnoho investovala a je ochotná tolerovat násilí. Chce věřit partnerovým slibům, že se to už nebude opakovat. Postupně násilí eskaluje a žena má pocit, že vztah nemůže ukončit, ale zároveň v něm nemůže ani zůstat.

Fáze osvobození se od násilného vztahu (*disengaging phase*). V této fázi se týrání stává hlavní charakteristikou vztahu. Vzrůstá ochota ženy hledat pomoc a podporu od okolí. Začíná si uvědomovat, že její život ztrácí smysl, pokud ve vztahu zůstane a pokud nemá dostatek podpory od okolí. V této fázi hrozí největší riziko sebevraždy, jelikož žena dochází k tomu, že je lépe být mrtvá než dál snášet týrání.

Fáze „uzdravení se“, odpoutání se (*recovering phase*) zahrnuje období od počátečního přizpůsobení se novým okolnostem po odchodu od násilného partnera, po znovuzískání rovnováhy v jejím životě. Poté, co učinila konečné rozhodnutí opustit násilný vztah, její životní zkušenost se začíná postupně korigovat a znovu se začíná budovat její vztah k sobě samé (Vargová, 2008, str. 50-51).

5 POMOC TÝRANÝM ŽENÁM

Ochrana před domácím násilím byla v České republice nově upravena zákonem č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím, ve spojení se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (Vitoušová, 2009, str. 4).

Tato legislativní úprava stojí na třech pilířích ochrany:

1. Policie ČR
2. Sociální služby (intervenční centrum)
3. Justice (Úlehlová, 2009, str. 68).

5.1 Policie ČR

Policie je orgán, na který se žena může obrátit 24 hodin denně, a který je mimo jiné také povinen proti pachateli přiměřeně zakročit. Pokud je policie přivolána na místo činu- v tomto případě tedy na místo akutního případu fyzického napadení- má vyhrazené právo ke vstupu do konkrétního bytu i bez povolení majitele či oficiálního nájemce. Stejně jako má právo vyslechnout všechny přítomné osoby a svědky incidentu.

Policie si při vstupu do bytu snaží situaci nejprve zmapovat a odhadnout ji a teprve potom rozhodne o dalším postupu řešení tohoto problému. Celou situaci vyhodnocuje pomocí speciální metody SARA DN (v této metodě jsou v ČR školeni poradci Bílého kruhu bezpečí, konzultanti DONA linky a policisté, metoda pochází z Kanady a Švédska). Policie vyslechne osobu ohroženou, případně pachatele (tedy pochopitelně odděleně) a také všechny přítomné svědky. Dále pak samozřejmě zdokumentuje, co se zde vlastně odehrálo, pořídí fotografie předmětů doličných a podobně (Buskotte, 2008, str. 101-102).

Policie ČR zajišťuje teritoriální ochranu prostřednictvím policejního zásahu, jehož cílem je v první řadě zastavení aktuálního násilí v rodině či společném obydlí formou **vykázání násilné osoby** (Úlehlová, 2009, str.68).

Vykázání v ČR je nově upraveno s platností od 1. 1. 2009 v zákoně č. **273/2008 Sb.**, o Policii České republiky, konkrétně v §§ 44 až 47 „Oprávnění vykázat z bytu nebo domu i z jeho bezprostředního okolí“.

Vykázání trvá po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení. Vykázání oznámí policista ústně vykázané i ohrožené osobě a vyhotoví potvrzení o vykázání, které jim předá proti podpisu. Součástí potvrzení o vykázání je vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, uvedení totožnosti ohrožené a vykázané osoby, poučení o právech a povinnostech vykázané osoby. Policista ve lhůtě 3 dnů od vykázání provede kontrolu, zda vykázaná osoba dodržuje povinnosti vyplývající z vykázání. Nesouhlasí-li vykázaná osoba s vykázáním, může proti němu na místě podat námitky, které policista uvede v potvrzení o vykázání. Policista námitky předá bez zbytečného odkladu krajskému ředitelství příslušnému podle místa vykázání (dále jen „příslušné krajské ředitelství“). Vykázaná osoba může dále do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázání podat příslušnému krajskému ředitelství námitky písemně. Shledá-li příslušné krajské ředitelství, že podmínky pro vykázání nebyly splněny, vykázání ukončí a o této skutečnosti vyrozumí ohroženou a vykázanou osobu bez zbytečného odkladu.

Vykázaná osoba je povinna

- a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- b) zdržet se vstupu do prostoru,
- c) zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- d) vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které vlastní.

Vykázaná osoba má právo

- a) vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady před splněním povinností,
- b) vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí osobní věci a věci nezbytné pro její podnikání, nebo pro výkon povolání; právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, policista o výkonu tohoto práva ohroženou

osobu předem informuje,

- c) ověřovat provedení vykázaní zejména na čísle tísňového volání 158,
- d) vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázaní u příslušného útvaru policie ([online]. 2007 [cit. 2011-03-04]. dostupné z URL <<http://www.domacinasili.cz>>).

5.2 Intervenční centra (IC)

Intervenční centra jsou specializovaným zařízením sociální služby, neboť poskytují odbornou sociálně - právní pomoc ohroženým osobám a koordinují spolupráci mezi dalšími navazujícími službami sociální i zdravotnické záchranné sítě v regionu. Osobám, které jsou ohroženy násilným chováním ze strany osob blízkých nebo osob žijících s nimi ve společném obydlí (dále jen osoby ohrožené), poskytuje IC bezprostřední individuální psychologickou a nehmotnou sociální pomoc ambulantní povahy. Těmto osobám rovněž zprostředkovává poskytnutí následné pomoci lékařské, poradenské, psychologické i právní. Součástí pomoci je i spolupráce a vzájemná informovanost mezi orgány sociálně - právní ochrany dětí, obcemi, orgány Policie České republiky a obecní policie, nestátními a charitativními organizacemi. Pomoc ohroženým osobám je poskytována převážně na základě podnětu doručeného IC Policií České republiky podle zákona o ochraně před domácím násilím.

IC je povinno kontaktovat osobu, která byla v rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí označena za ohroženou osobu, a to ve lhůtě nejpozději do 48 hodin od doručení podnětu, jinak vždy bezodkladně poté, co se dozví o ohrožení osoby násilným chováním. Veškeré služby intervenčních center jsou poskytovány bezplatně (Buskotte, 2008, str. 112).

5.3 Psychoterapeutická pomoc

Psychoterapeutická pomoc je důležitá v procesu rozhodování o vhodném řešení, ale i při nápravě a vytváření účelnějších strategií chování. Pro tyto účely je vhodná individuální, párová i skupinová terapie.

Individuální terapie se používá méně často, protože je výhodnější získat náhled na svůj problém a modelovat své chování v rámci párové či skupinové terapie.

Párová terapie může být účinná pouze tehdy, pokud je žena schopna ubránit svou pozici a muž je motivován změnit své chování. Muž je v terapii veden, aby přejímal odpovědnost za své chování, a žena se učí přejímat odpovědnost za svou bezpečnost. Obvykle je nutné zaměřit se na modifikaci vzájemných očekávání partner vůči sobě a také na změnu jejich vztahu a způsobů komunikace.

Vhodnou metodou je **skupinová psychoterapie**, která oběti poskytuje možnost získat náhled na svou situaci, sdílet své pocity s jinými ženami, které mají podobné problémy, a naučit se vhodnějším způsobům reagování. Je třeba respektovat, že ženy, které žily dlouhou dobu v závislosti na agresivním partnerovi, se těžko adaptují na novou situaci a obtížně se učí nezávislosti. Terapeutické vedení je zaměřeno i na podporu sebevědomí (Vágnerová, 2008, str. 246).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 PROJEKT

6.1 Cíl výzkumu

Cílem výzkumu bylo zjistit informovanost žen dvou věkových kategorií o problematice domácího násilí a způsobu, jakým by se zachovaly, kdyby se samy ocitly ve vztahu s násilníkem.

K dílčím cílům patří:

- Zjistit rozdíly v povědomí žen o týrání u dvou různých věkových skupin.
- Zjistit, jestli by ženy v případě týrání věděly, kde hledat pomoc.
- Vytvořit edukační materiál s tematikou domácího násilí s důrazem na problematiku týraných žen.

6.2 Metoda výzkumu

Pro získání potřebných dat byla použita metoda anonymního dotazníkového šetření.

Dotazník tvořily otázky faktografické (věk, vzdělání...), vědomostní a položky směřující ke zjištění názorů žen na domácí násilí. Dotazník obsahoval 21 otázek, z nichž bylo 7 otázek otevřených, 1 polootevřená a zbylých 13 uzavřených.

6.3 Charakteristika zkoumaného vzorku

Výzkum byl prováděn v době od 20. 3. do 20. 4. 2011. Zkoumaný vzorek tvořily ženy ve věkových kategoriích 20 - 25 let a 35 - 40 let. Záměrem bylo získat u každé věkové skupiny 50 respondentek. Účast na výzkumném šetření byla dobrovolná a anonymní. Celkem bylo distribuováno 100 dotazníků. 20 dotazníků bylo osobně rozdáno, vrátil se stejný počet. Zbytek dotazníků,

což je 80, byl šířen internetovou cestou na serverech a rozeslán emaily. návratnost dotazníků při obou metodách distribuce byla 100%.

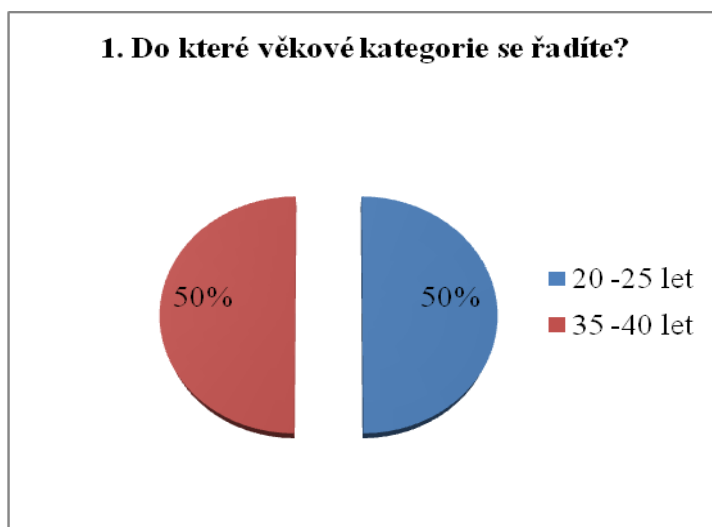
7 FREKVENČNÍ A DISTRIBUČNÍ ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT

Získaná data jsou uspořádána podle položek dotazníku. Odpovědi jsou upraveny do tabulek a grafů.

Otázka č. 1: Do které věkové kategorie se řadíte?

Tab. 1 Věkové skupiny respondentek

Věk	abs. čet.	rel. čet.
20 - 25 let	50	50,00%
35 - 40 let	50	50,00%
celkem	100	100,00%

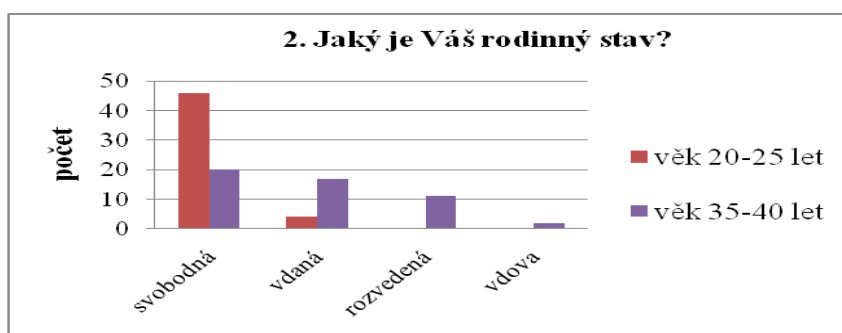
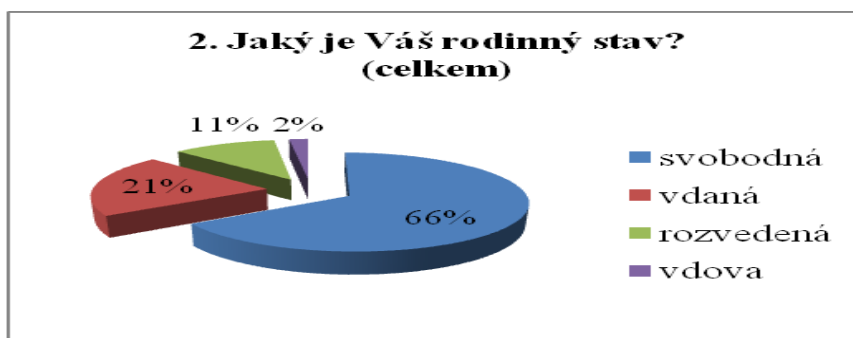

Graf 1 Věkové skupiny respondentek

50 (50,00%) respondentek je ve věku od 20 - 25 let, zbytek, tedy 50 (50,00%) jsou ženy ve věku od 35 - 40 let.

Otázka č. 2: Jaký je váš rodinný stav?**Tab. 2** Rodinný stav respondentek

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
svobodná	46	92,00%	20	40,00%	66	66,00%
vdaná	4	8,00%	17	34,00%	21	21,00%
rozvedená	0	0,00%	11	22,00%	11	11,00%
vdova	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

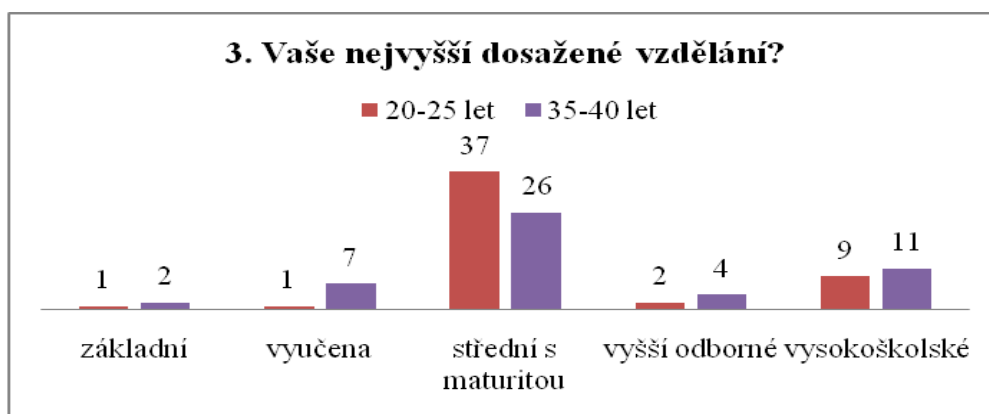
Graf 2 Rodinný stav respondentek**Graf 3** Rodinný stav respondentek (celkem)

Ze získaných dat vyplývá, že ve věkové skupině 20 - 25 let je převážná část tj. 46 (92,00%) svobodných žen. Naopak ve skupině 35 - 40 let jsou hodnoty téměř vyrovnané, mezi svobodné se řadí 20 (40,00%) a mezi vdané 17 (34,00%). Celkem je 66 (66,00%) respondentek svobodných.

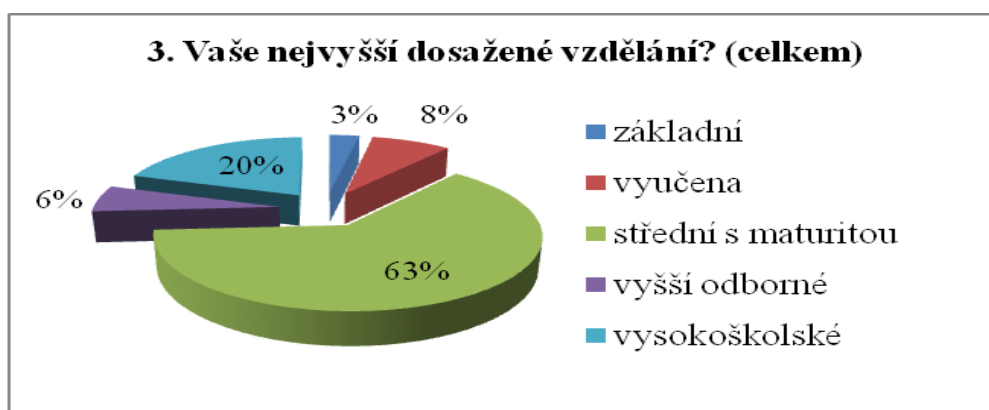
Otázka č. 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Tab. 3 Dosažené vzdělání

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
základní	1	2,00%	2	4,00%	3	3,00%
vyučena	1	2,00%	7	14,00%	8	8,00%
střední s maturitou	37	74,00%	26	52,00%	63	63,00%
vyšší odborné	2	4,00%	4	8,00%	6	6,00%
vysokoškolské	9	18,00%	11	22,00%	20	20,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 4 Dosažené vzdělání

Graf 5 Dosažené vzdělání (celkem)

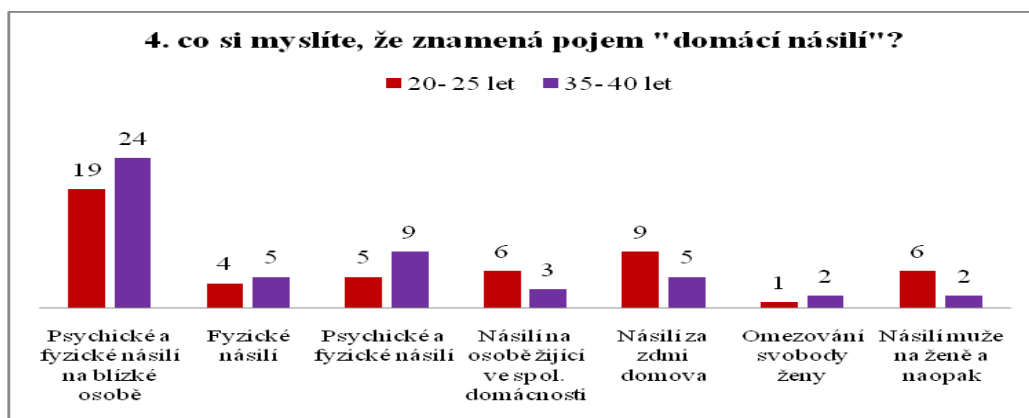
Ve skupině 20 - 25 let absolvovalo 37 (74,00%) střední školu s maturitou. 26 (52,00%) žen v kategorii 35 - 40 let má vzdělání střední s maturitou a 11

(22,00%) vysokoškolské. Vcelku má většina tj. 63 (63,00%) vzdělání střední s maturitou a jen 3 (3,00%) základní.

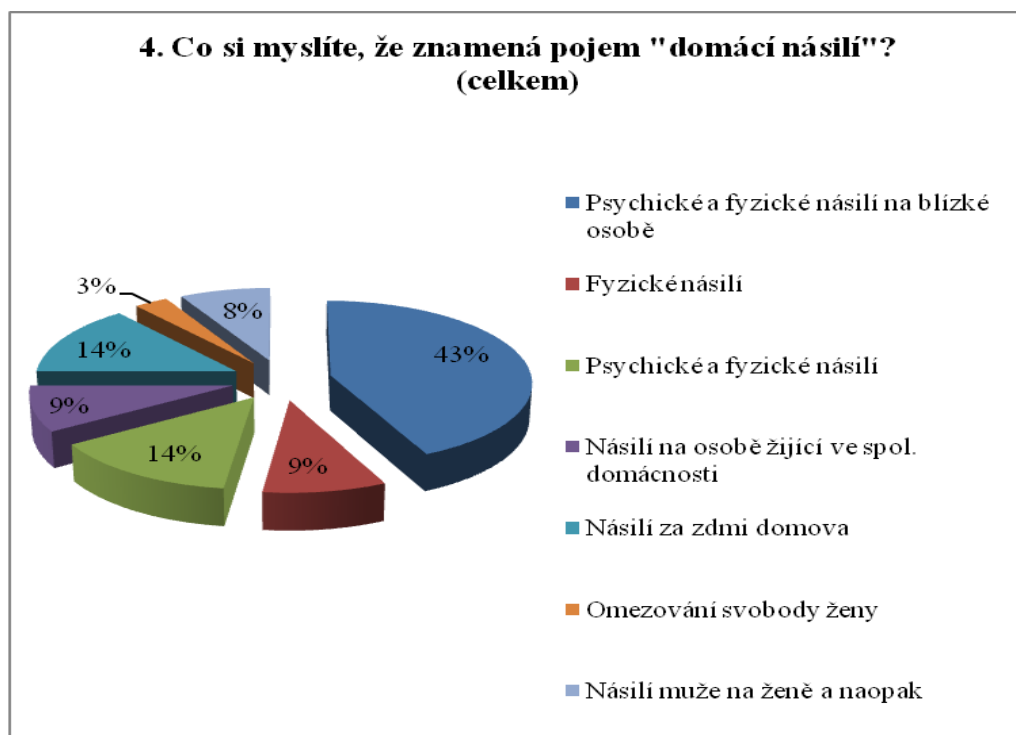
Otázka č. 4: Co si myslíte, že znamená pojem „domácí násilí“?

Tab. 4 Co respondentky rozumí pod pojmem „domácí násilí“

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs.čet.	rel.čet.	abs.čet.	rel.čet.	abs.čet.	rel.čet.
Psychické a fyzické násilí na blízké osobě	19	38,00%	24	48,00%	43	43,00%
Fyzické násilí	4	8,00%	5	10,00%	9	9,00%
Psychické a fyzické násilí	5	10,00%	9	18,00%	14	14,00%
Násilí na osobě žijící ve spol. domácnosti (psy., fyz., eko., sex., soc.)	6	12,00%	3	6,00%	9	9,00%
Násilí za zdmi domova	9	18,00%	5	10,00%	14	14,00%
Omezování svobody ženy	1	2,00%	2	4,00%	3	3,00%
Násilí muže na ženě a naopak	6	12,00%	2	4,00%	8	8,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	50	100,00%

Graf 6 Pojem „domácí násilí“ z pohledu respondentek

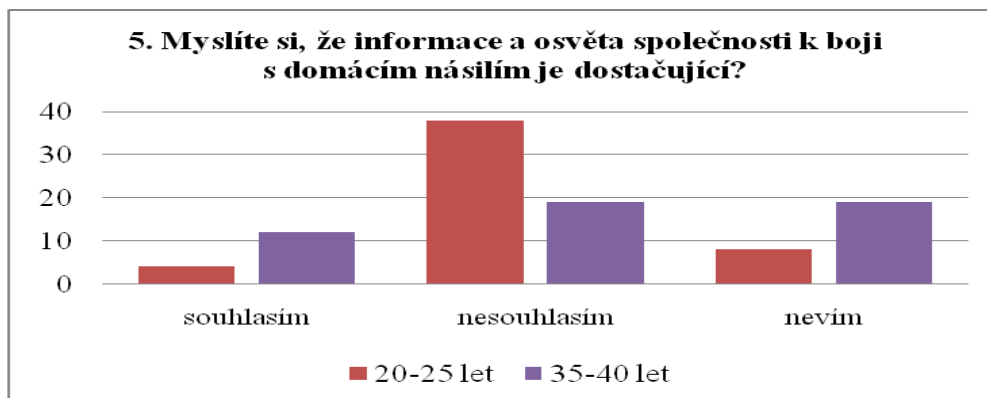
Graf 7 Pojem domácí násilí z pohledu respondentek (celkem)

Celkem 9 (9,00%) žen správně odpovědělo, že domácí násilí je násilí na osobě žijící ve společné domácnosti kam patří nejen násilí psychické a fyzické, ale i ekonomické, sexuální a sociální. 43 (43,00%) si myslí, že tento pojem zahrnuje pouze psychické a fyzické násilí.

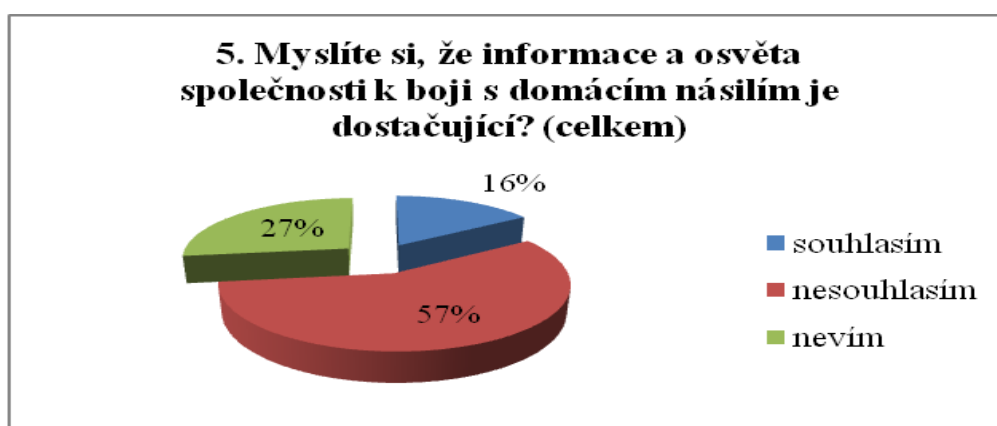
Otázka č. 5: Myslíte si, že informace a osvěta společnosti k boji s domácím násilím je dostačující?

Tab. 5 Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
souhlasím	4	8,00%	12	24,00%	16	16,00%
nesouhlasím	38	76,00%	19	38,00%	57	57,00%
nevím	8	16,00%	19	38,00%	27	27,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100%

Graf 8 *Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN*

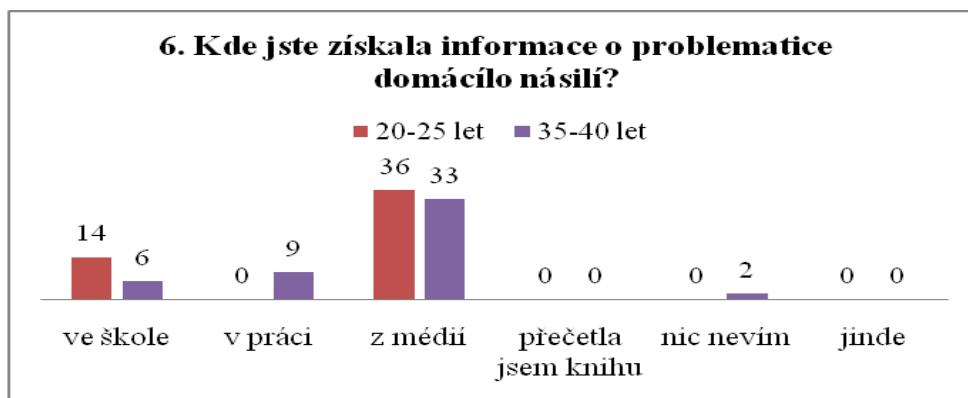
Graf 9 *Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN (celkem)*

Ze 100 (100,00%) dotazovaných respondentek 57 (57,00%) shledává osvětu společnosti k boji s domácím násilím nedostačující a pouze 16 (16,00%) jako dostačující. Zbýlých 27 (27,00%) neví.

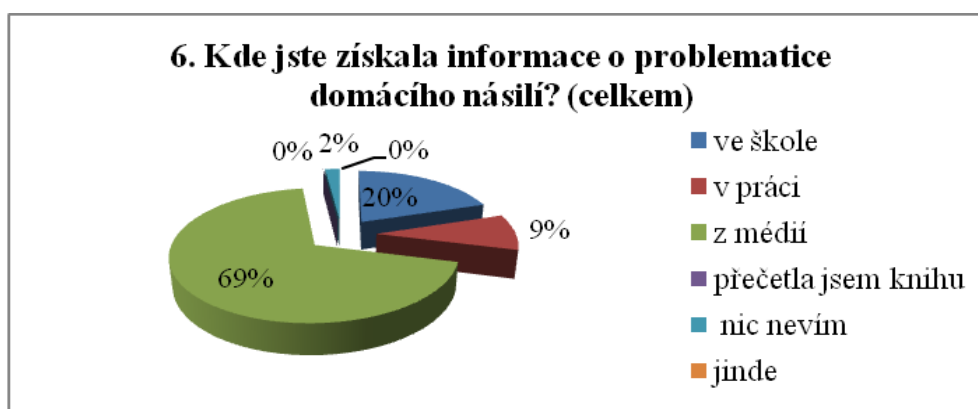
Otázka č. 6: Kde jste získala informace o problematice domácího násilí?

Tab. 6 Místa, kde respondentky získaly nejvíce informací o domácím násilí

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
ve škole	14	28,00%	6	12,00%	20	20,00%
v práci	0	0,00%	9	18,00%	9	9,00%
z médií	36	72,00%	33	66,00%	69	69,00%
přečetla jsem knihu	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
o této problematice nic nevím	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
jinde	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 10 Místa, kde respondentky získaly nejvíce informací o DN

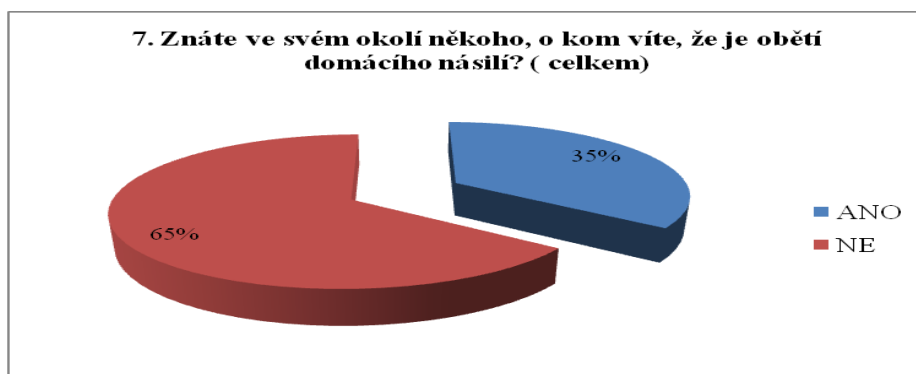
Graf 11 Místa, kde resp. získaly nejvíce informací o DN (celkem)

Celkem 69 (69,00%) účastnic výzkumu získalo informace o problematice domácího násilí z médií. Další místo, kde byly získány informace, byla škola ve 20,00%. Jen 2 (4,00%) ve věku od 35 - 40 let o této problematice nic neví.

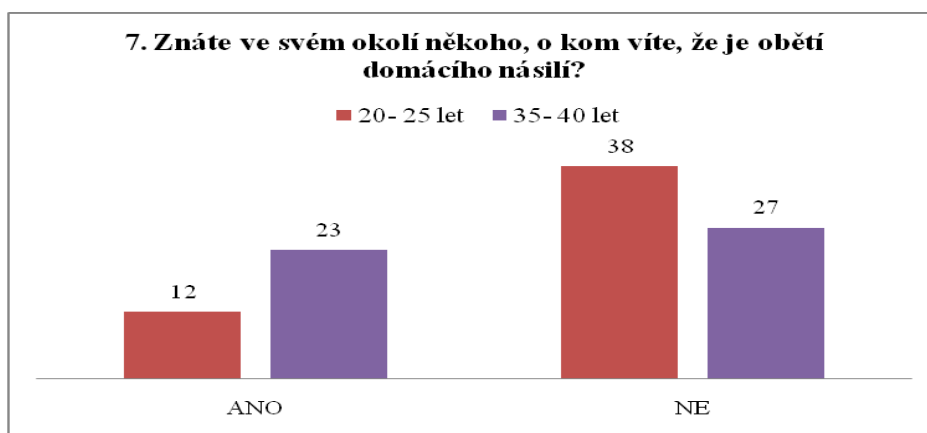
Otázka č. 7: Znáte ve svém okolí někoho, o kom víte, že je obětí domácího násilí?

Tab. 7 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání?

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs. čet.	rel.čet.	abs.čet.	rel. čet.	abs.čet.	rel. čet.
ano	12	24,00%	23	46,00%	35	35,00%
ne	38	76,00%	27	54,00%	65	65,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 12 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání (celkem)

Graf 13 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání

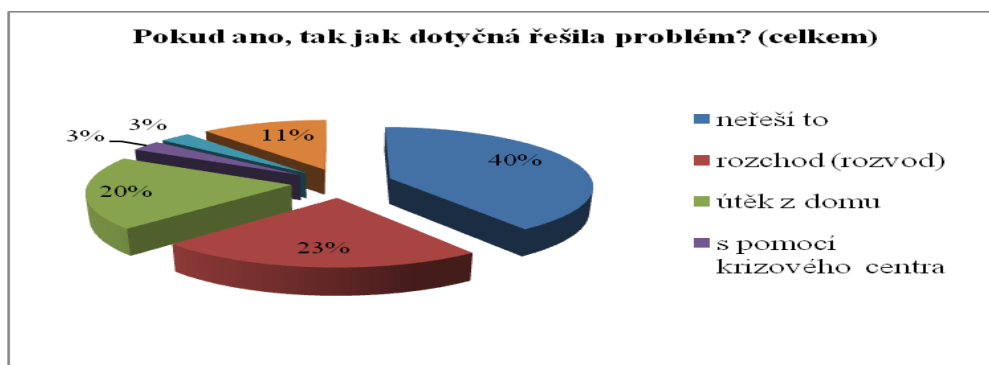
Celkem 35 (35,00%) všech respondentek zná někoho ve svém okolí, kdo je obětí týrání. Z toho 12 (24,00%) je ve věkové skupině 20 - 25 let a 23 (46,00%) ve věku 35 - 40 let. 65 (65,00%) respondentek nezná nikoho, kdo by byl obětí týrání.

Tab. 8 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
neřeší to	6	50,00%	8	34,78%	14	40,00%
rozchod (rozvod)	3	25,00%	5	21,74%	8	22,85%
útěk z domu	1	8,30%	6	26,08%	7	20,00%
s pomocí krizového centra	1	8,30%	0	0,00%	1	2,85%
policie ČR	1	8,30%	0	0,00%	1	2,85%
nevím	0	0,00%	4	17,40%	4	11,45%
celkem	12	100,00%	23	100,00%	35	100,00%

Graf 14 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí

Graf 15 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí (celkem)

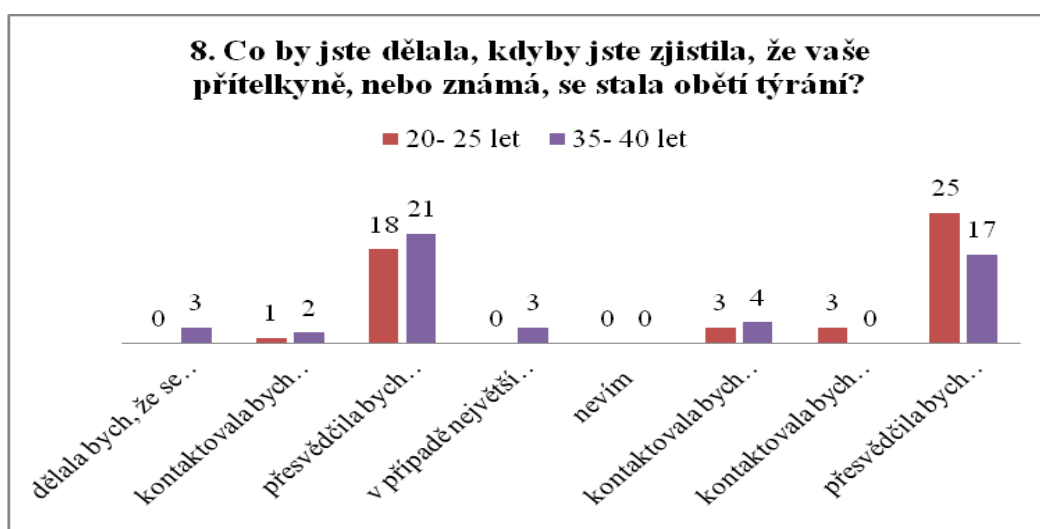
Z grafů jak oběť řešila domácí násilí můžeme vyčíst, že převážná část tj. 40 (40,00%) domácí násilí neřeší. Rozchodem, nebo rozvodem se od násilníka odprostito téměř 23 (23,00%). 20 (20,00%) respondentek uteklo před tyranem z domu. Pomoc krizového centra vyhledaly 3 (3,00%) ženy. 4 (4,00%) neví jak dotyčná řešila domácí násilí.

Otázka č. 8: Co byste dělala, kdybyste zjistila, že Vaše přítelkyně, nebo známá se stala obětí týrání?

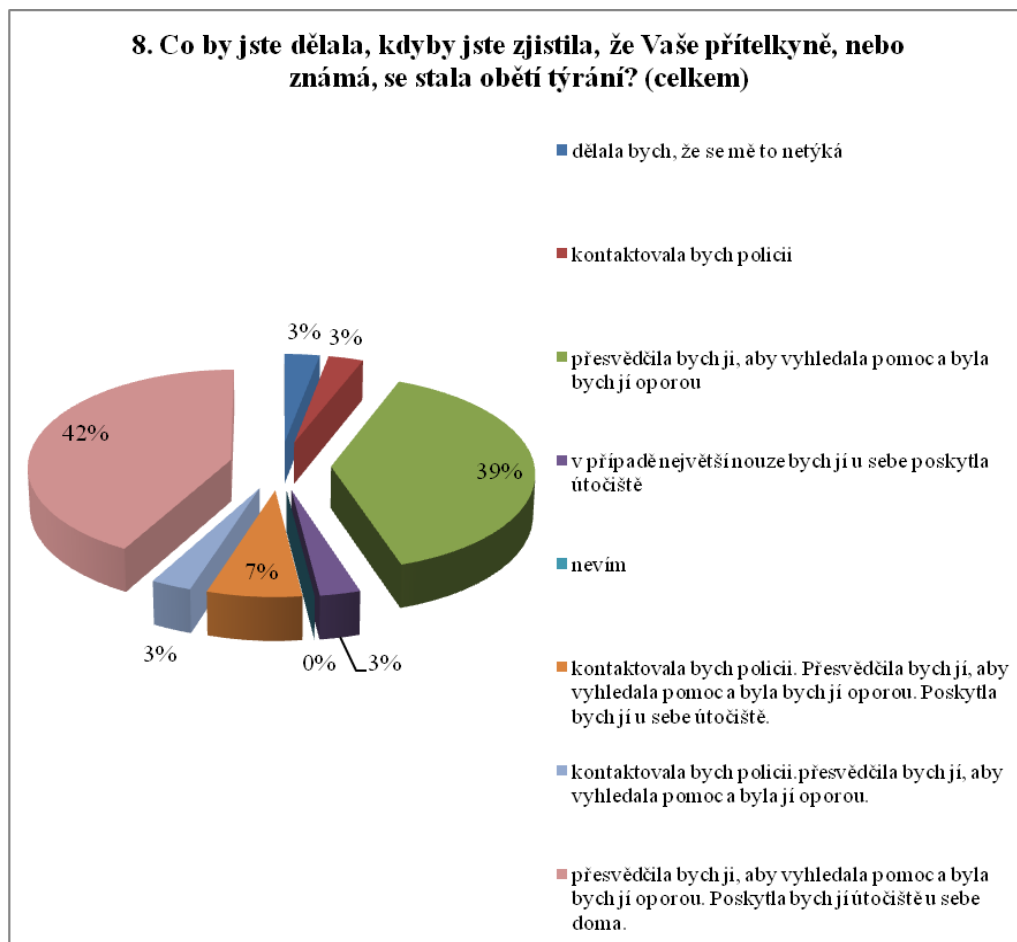
Tab. 9 *Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral*

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
Dělala bych, že se mě to netýká.	0	0,00%	3	6,00%	3	3,00%
Kontaktovala bych policii.	1	2,00%	2	4,00%	3	3,00%
Přesvědčila bych ji, aby vyhledala pomoc a byla bych jí oporou.	18	36,00%	21	42,00%	39	39,00%
V případě největší nouze bych jí u sebe doma poskytla útočiště.	0	0,00%	3	6,00%	3	3,00%
nevím	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Kontaktovala bych policii. Přesvědčila bych ji, aby vyhledala pomoc a byla bych jí oporou. V případě největší nouze bych jí u sebe doma poskytla útočiště	3	6,00%	4	8,00%	7	7,00%
Kontaktovala bych policii. Přesvědčila bych ji ,aby vyhledala pomoc a byla bych jí oporou	3	6,00%	0	0,00%	3	3,00%

Přesvědčila bych ji, aby vyhledala pomoc a byla bych jí oporou. V případě největší nouze bych jí u sebe doma poskytla útočiště	25	50,00%	17	34,00%	42	42,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 16 Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral

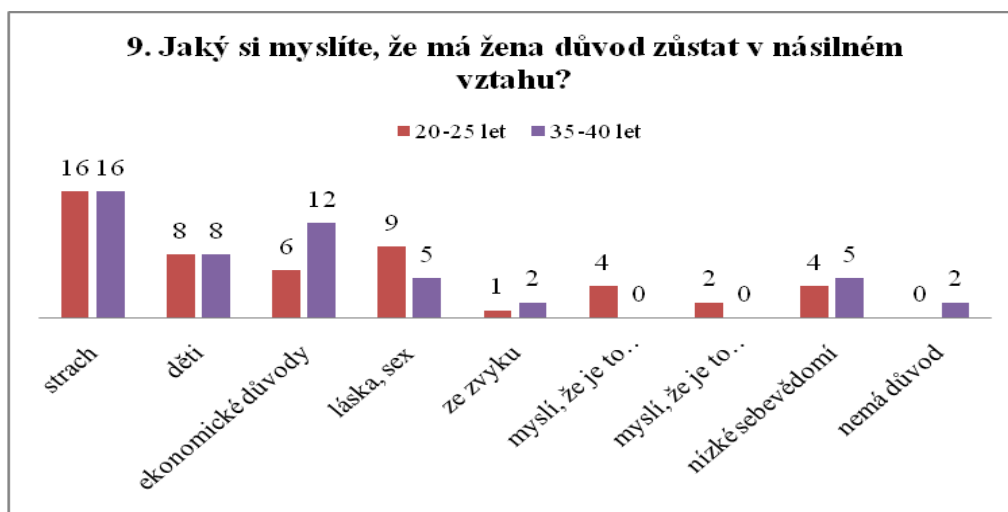

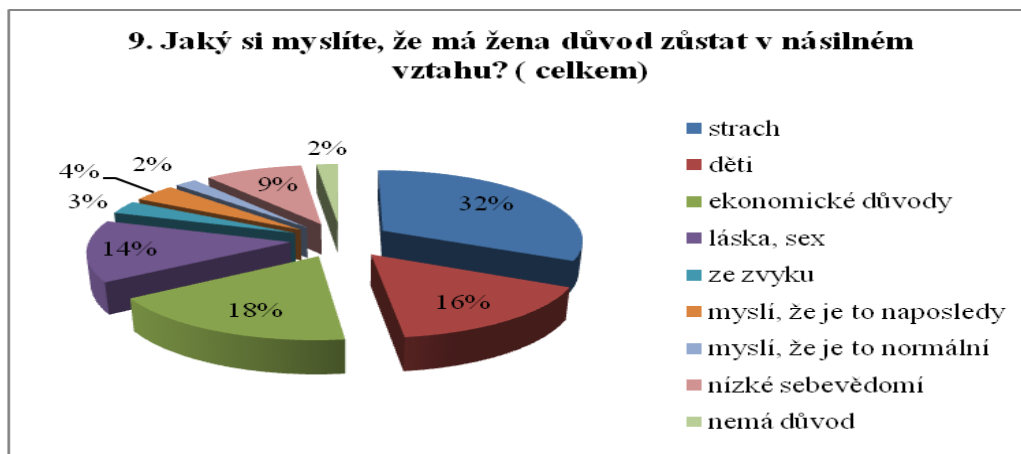
Graf 17 Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral (celkem)

Celkem 42 (42,00%) respondentek by přesvědčilo svoji přítelkyni aby vyhledala pomoc, byly by jí oporou a poskytly by jí v případě nouze u sebe útočiště. Další početnou odpovědí bylo, že by svou přítelkyni přesvědčily aby vyhledala pomoc a byly by jí oporou, zastoupenou v 39 (39,00%). Jen 3 ženy (6,0%) z věkové skupiny 35 - 40 let by dělaly že se jich to netýká.

Otázka č. 9: Jaký si myslíte, že má žena důvod zůstat v násilném vztahu?**Tab. 10** *Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle respondentek*

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
strach	16	32,00%	16	32,00%	32	32,00%
děti	8	16,00%	8	16,00%	16	16,00%
ekonomické důvody	6	12,00%	12	24,00%	18	18,00%
láska, sex	9	18,00%	5	10,00%	14	14,00%
ze zvyku	1	2,00%	2	4,00%	3	3,00%
myslí, že je to naposledy	4	8,00%	0	0,00%	4	4,00%
myslí, že je to normální	2	4,00%	0	0,00%	2	2,00%
nízké sebevědomí	4	8,00%	5	10,00%	9	9,00%
nemá důvod	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 18 *Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle resp.*

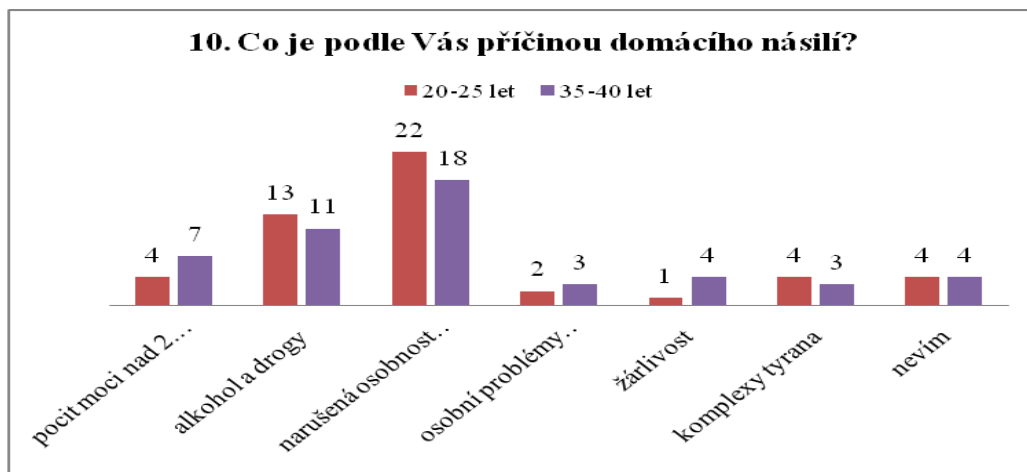
Graf 19 Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle resp. (celkem)

Nejčastěji respondentky uváděly strach, jako důvod zůstat v násilném vztahu a to 32 žen (32,00%) - obě věkové skupiny. Mezi dalšími důvody byly uváděny děti v 16 (16,00%), ekonomické důvody v 18,00% (18) a ve 14,00% (14) láska a sex.

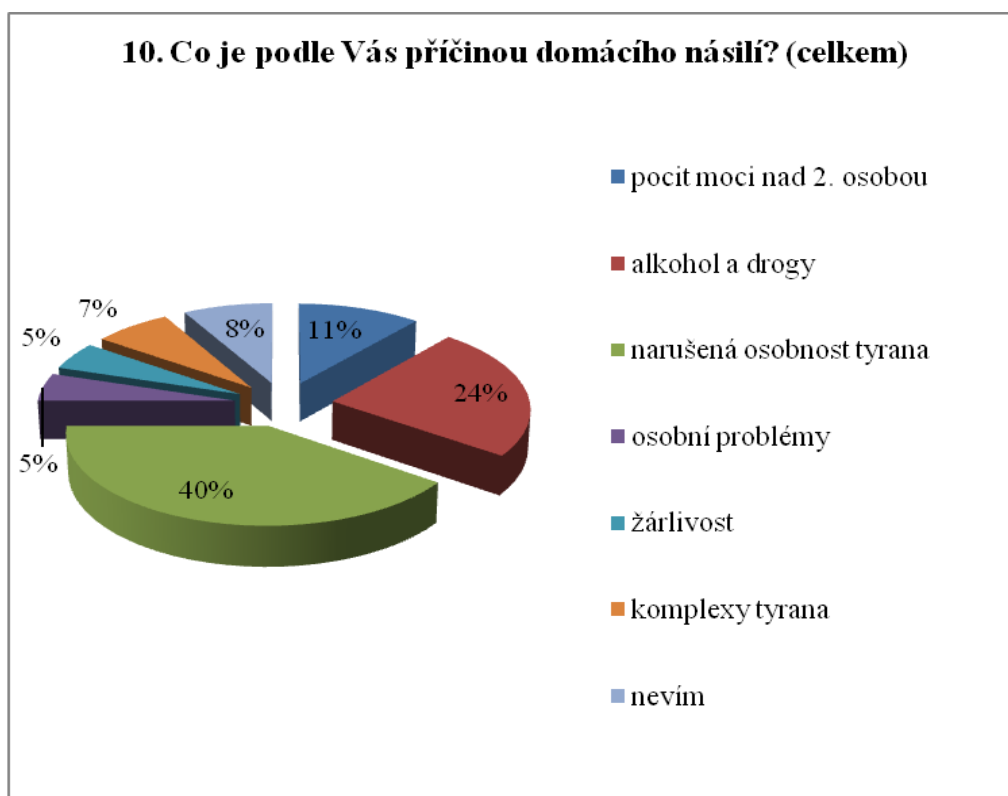
Otázka č. 10: Co je podle vás příčinou domácího násilí?

Tab. 11 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
pocit moci nad 2. osobou	4	8,00%	7	14,00%	11	11,00%
alkohol a drogy	13	26,00%	11	22,00%	24	24,00%
narušená osobnost tyрана	22	44,00%	18	36,00%	40	40,00%
osobní problémy	2	4,00%	3	6,00%	5	5,00%
žárlivost	1	2,00%	4	8,00%	5	5,00%
komplexy tyрана	4	8,00%	3	6,00%	7	7,00%
nevím	4	8,00%	4	8,00%	8	8,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 20 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek

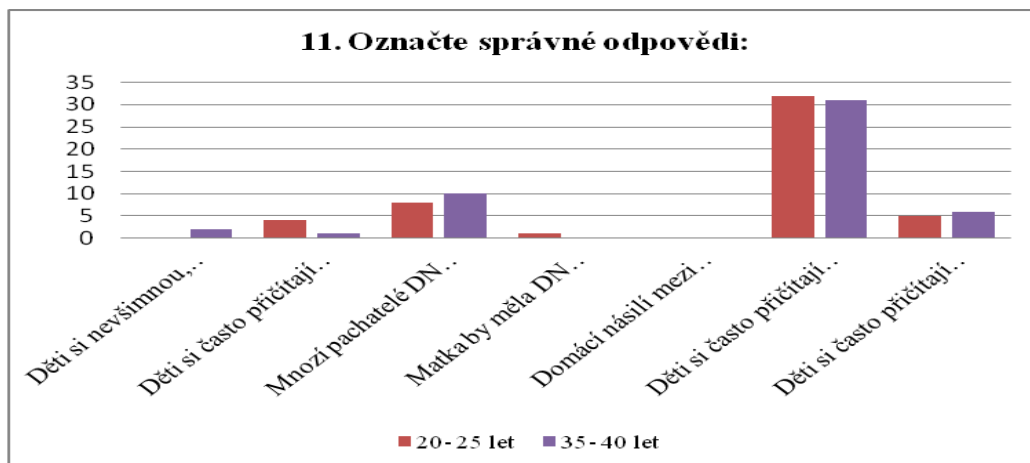

Graf 21 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek

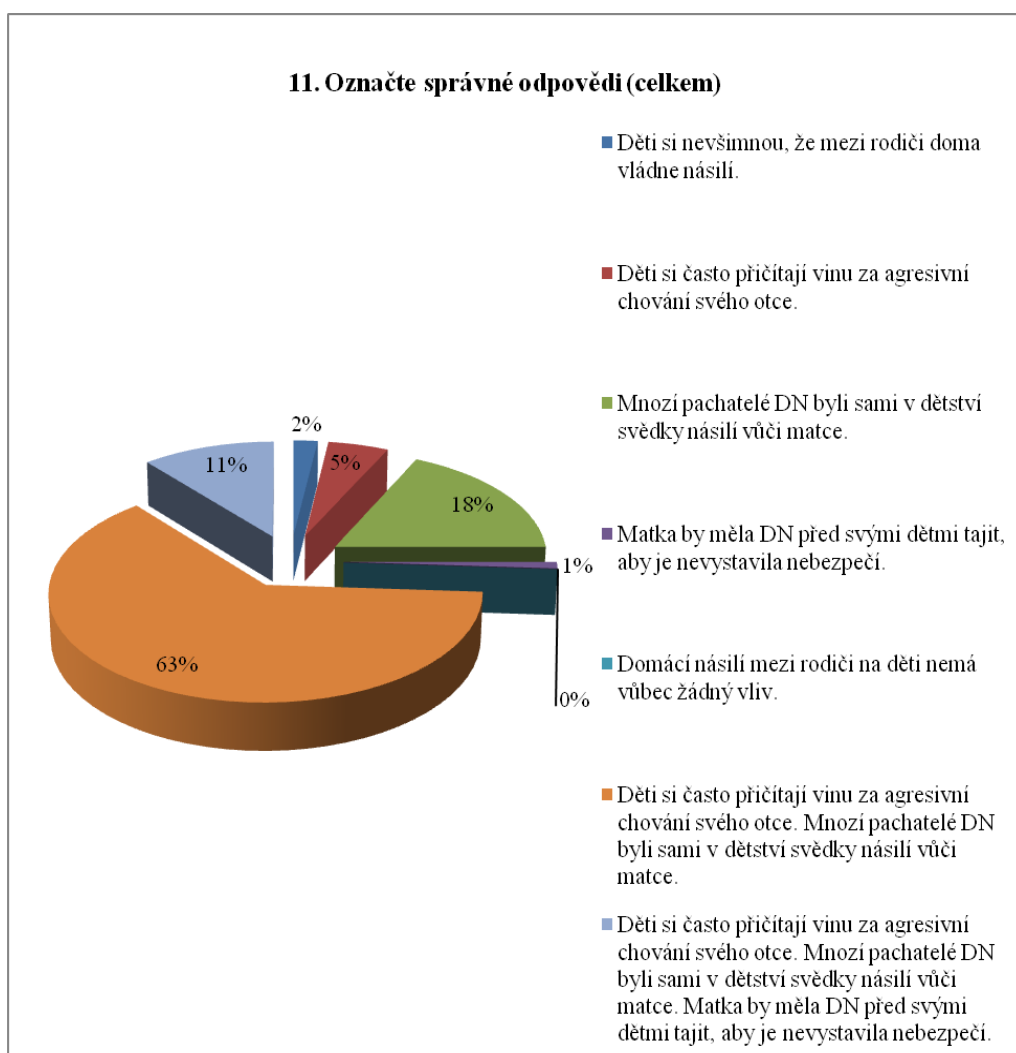
Celkově 40 (40,00%) respondentek si myslí, že příčinou domácího násilí je narušená osobnost tyrana. 24 (24,00%) přičítá vinu za týrání alkoholu a drogám. Pocit moci nad 2. osobou uvedlo jako důvod násilí 11 (11,00%) žen. Jen 8 (8,00%) neví proč se partner dopouští násilí.

Otázka č. 11: Označte správné odpovědi**Tab. 12** *Správné odpovědi podle respondentek*

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs. čet.	rel.čet.	abs.čet	rel.čet.	abs.čet	rel.čet
Děti si nevšimnou, že mezi rodiči doma vládne brutální násilí.	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
Děti si často přičítají vinu za agresivní chování svého otce.	4	8,00%	1	2,00%	5	5,00%
Mnozí pachatelé DN byli sami v dětství svědky násilí vůči matce.	8	16,00%	10	20,00%	18	18,00%
Matka by měla DN před svými dětmi tajit, aby je nevystavila nebezpečí.	1	2,00%	0	0,00%	1	1,00%
Domácí násilí mezi rodiči na děti nemá vůbec vliv	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Děti si často přičítají vinu za agresivní chování svého otce. Mnozí pachatelé DN byli sami v dětství svědky násilí vůči matce.	32	64,00%	31	62,00%	63	63,00%
Děti si často přičítají vinu za agresivní chování svého otce. Mnozí pachatelé DN byli sami v dětství svědky násilí vůči matce. Matka by měla DN před svými dětmi tajit, aby je ne vystavila nebezpečí.	5	10,00%	6	12,00%	11	11,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 22 Správné odpovědi podle respondentek

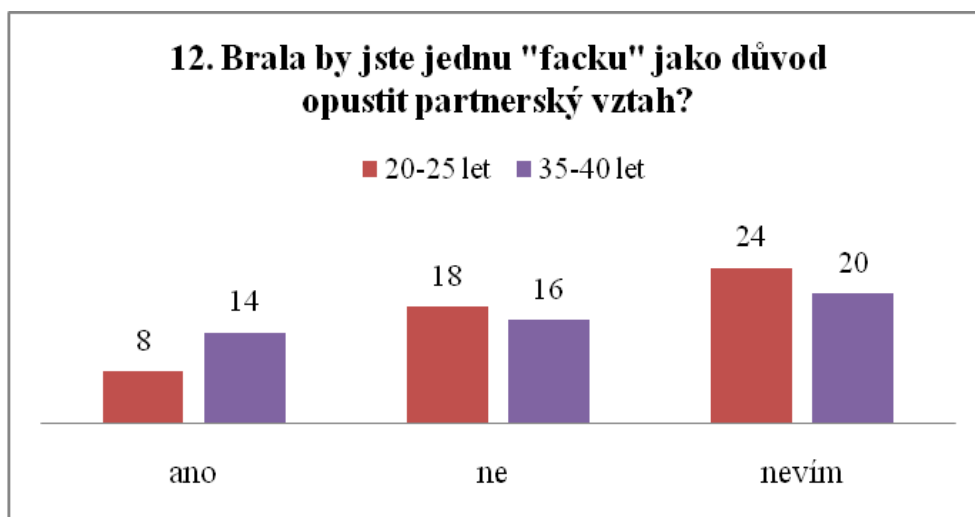
Graf 23 Správné odpovědi podle respondentek (celkem)

Správnou odpověď tj. děti si často přičítají vinu za agresivní chování svého otce a mnozí pachatelé byli sami v dětství svědky násilí vůči matce, zvolilo celkem 63 (63,00%) respondentek. 1 (2,00%) z věkové skupiny 20 - 25 let si, myslí, že by matka měla domácí násilí před svými dětmi tajit. 2 (4,00%) z věkové skupiny 35 - 40 let se domnívá, že si děti nevšimnou, když mezi rodiči doma vládne brutální násilí.

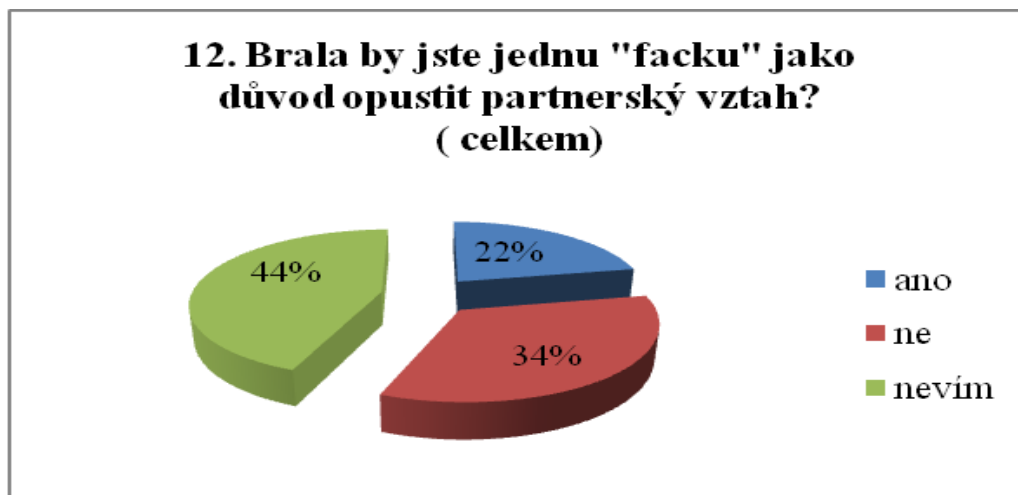
Otázka č. 12: Brala byste jednu „facku“, jako důvod opustit partnerský vztah?

Tab. 13 *Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah?*

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
ano	8	16,00%	14	28,00%	22	22,00%
ne	18	36,00%	16	32,00%	34	34,00%
nevím	24	48,00%	20	40,00%	44	44,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100%

Graf 24 *Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah?*

Graf 25 Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah? (celkem)

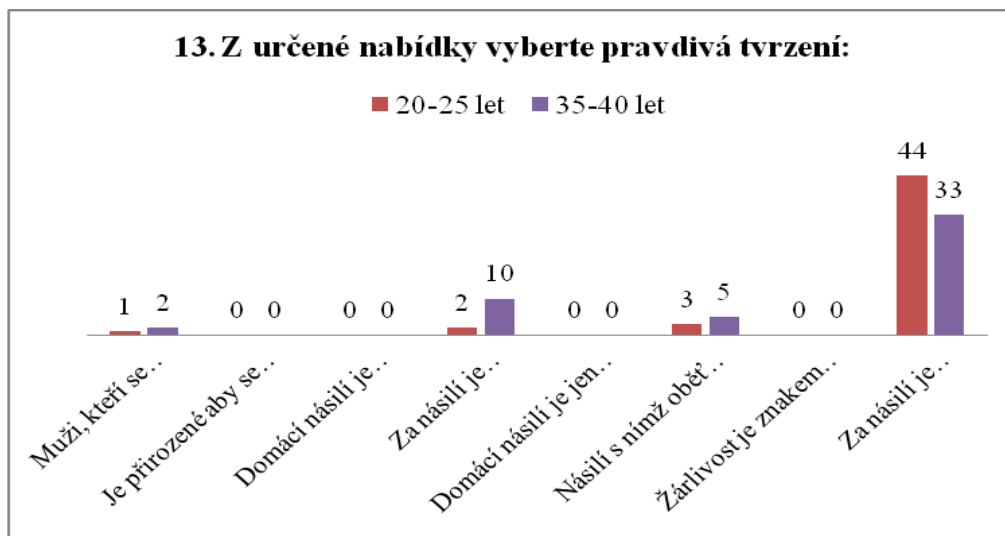
Z grafu 25 se dozvídáme, že 22 (22,00%) žen by po jedné „facce“ opustilo partnera. 34 (34,00%) by zůstalo s násilným partnerem a 44 (44,00%) neví jak by se zachovaly.

Otázka č. 13: Z uvedené nabídky vyberte pravdivá tvrzení

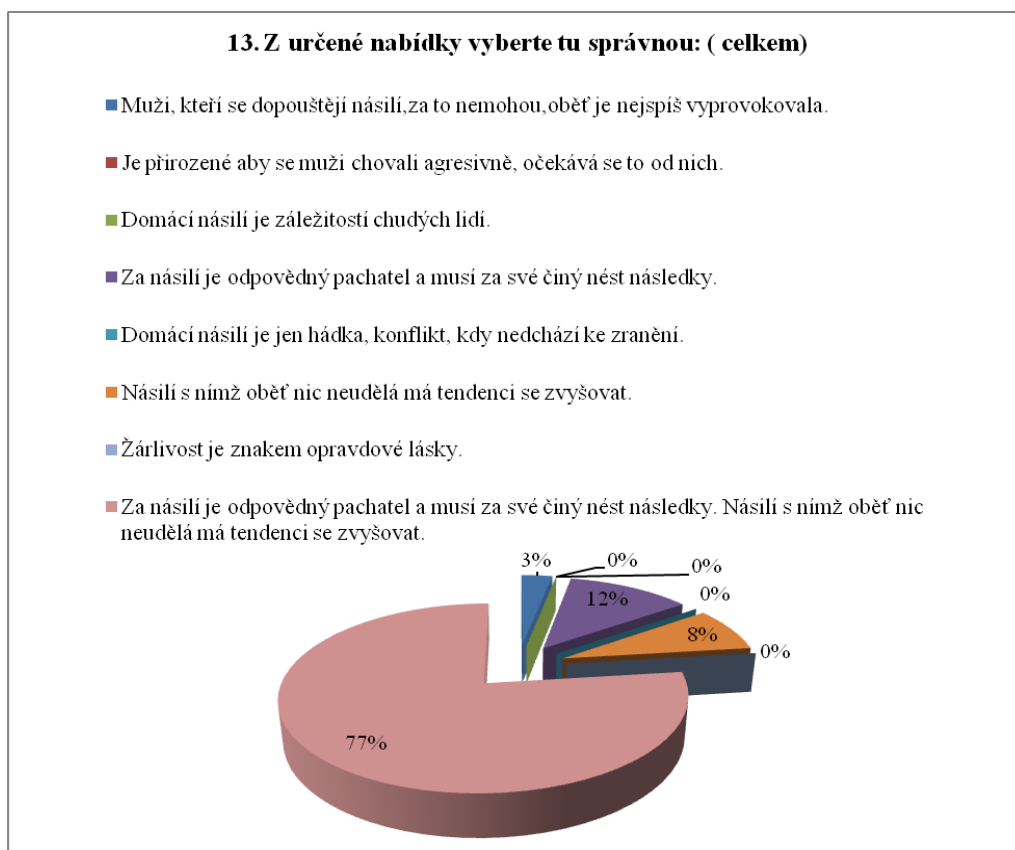
Tab. 14 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
Muži, kteří se dopouštějí násilí, za to nemohou, oběť je nejspíš vyprovokovala.	1	2,00%	2	4,00%	3	3,00%
Je přirozené aby se muži chovali agresivně, očekává se to od nich.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Domácí násilí je záležitostí jen chudých lidí	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%

Za násilí je odpovědný pachatel a musí za své chování nést následky.	2	4,00%	10	20,00%	12	12,00%
Domácí násilí je jen hádka, konflikt, kdy nedochází k vážným zraněním.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Násilí s nímž oběť nic neudělá, má tendenci se stupňovat.	3	6,00%	5	10,00%	8	8,00%
Žárlivost je znakem opravdové lásky.	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Za násilí je odpovědný pachatel a musí za své chování nést následky. Násilí s nímž oběť nic neudělá, má tendenci se stupňovat.	44	88,00%	33	66,00%	77	77,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 26 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení

Graf 27 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení (celkem)

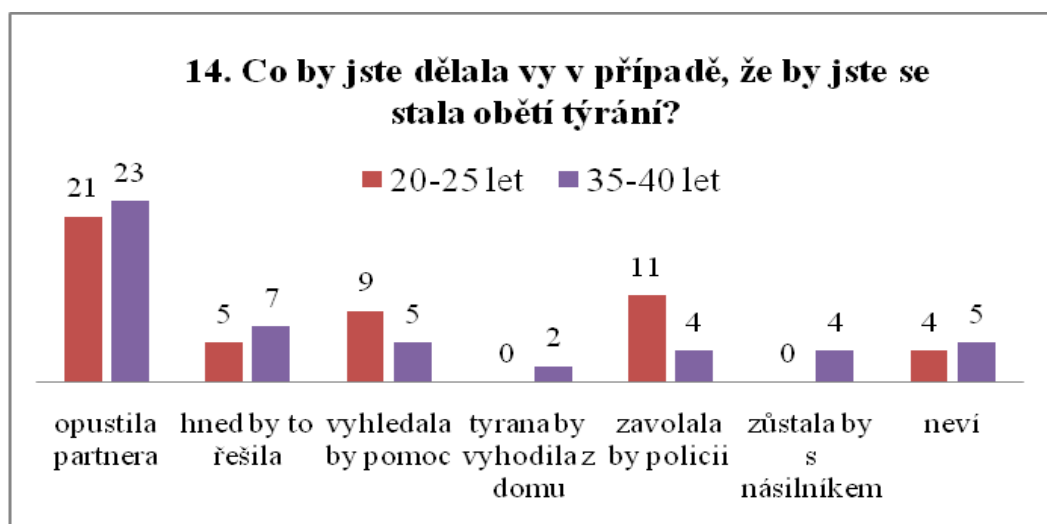
Správně označilo odpověď 77 (77,00%) respondentek, že za násilí je odpovědný pachatel a musí za své činy nést následky a násilí s nímž oběť nic

neudělá má tendenci se stupňovat. 3 (3,00%) ženy si myslí, že muži kteří se dopouštějí násilí za to nemohou a oběť je nejspíš vyprovokovala.

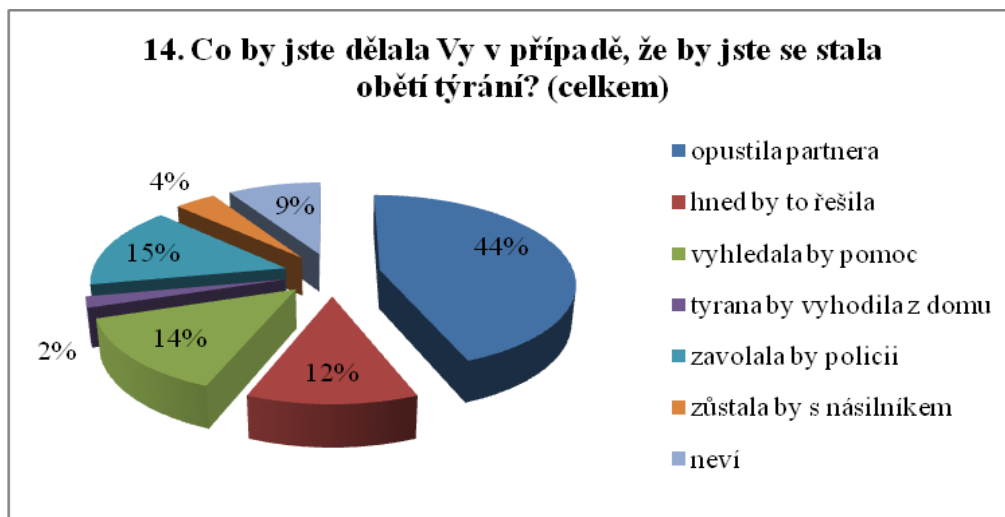
Otázka č. 14: Co byste dělala vy v případě, že byste se stala obětí týrání?

Tab. 15 Jak by se respondentky zachovaly, kdyby se staly obětí

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
opustila partnera	21	42,00%	23	46,00%	44	44,00%
hned by to řešila	5	10,00%	7	14,00%	12	12,00%
vyhledala by pomoc	9	18,00%	5	10,00%	14	14,00%
tyrana by vyhodila z domu	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
zavolala by policii	11	22,00%	4	8,00%	15	15,00%
zůstala by s tyranem	0	0,00%	4	8,00%	4	4,00%
neví	4	8,00%	5	10,00%	9	9,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 28 Jak by se respondentky zachovaly, kdyby se staly obětí

Graf 29 Jak by se respondentky zachovaly, kdyby se staly obětí (celkem)

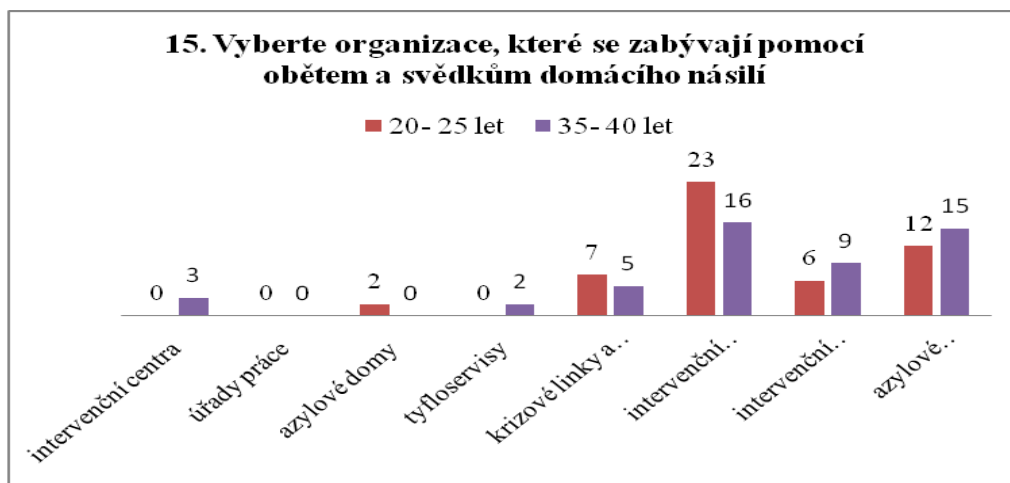
Celkem 44 (44,00%) všech respondentek by v případě, že by se staly obětí násilí, opustilo partnera. 15 (15,00%) by zavolalo policii ČR, 14 (14,00%) by vyhledalo nějakou pomoc. Hned by to řešilo 12 (12,00%). Bohužel 4 (8,00%) respondentek z věkové skupiny 35 - 40 let by zůstalo dál s násilníkem. 9 (9,00%) z celkového počtu neví, jak by se zachovalo.

Otázka č. 15: Vyberte organizace, které se zabývají pomocí obětem a svědkům domácího násilí

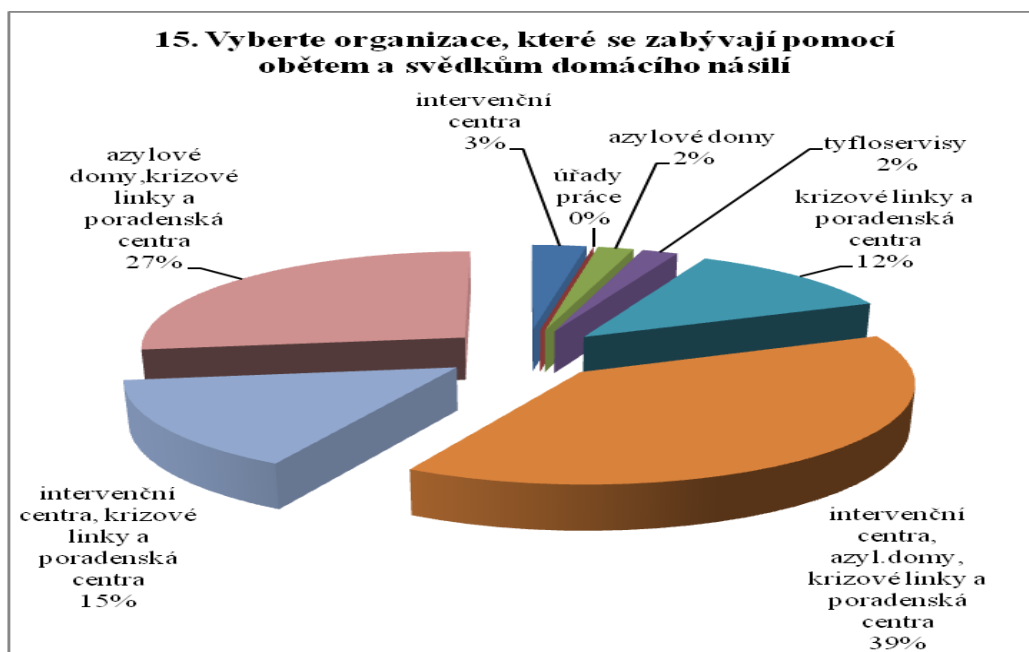
Tab. 16 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu respondentek

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
intervenční centra	0	0,00%	3	6,00%	3	3,00%
úřady práce	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
azylové domy	2	4,00%	0	0,00%	2	2,00%
tyfloservisy	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
krizové linky a poradenská centra	7	14,00%	5	10,00%	12	12,00%
intervenční centra, azyl.domy, krizové linky a poradenská centra	23	46,00%	16	32,00%	39	39,00%

intervenční centra, krizové linky a poradenská centra	6	12,00%	9	18,00%	15	15,00%
azylové domy, krizové linky a poradenská centra	12	24,00%	15	30,00%	27	27,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 30 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu resp.

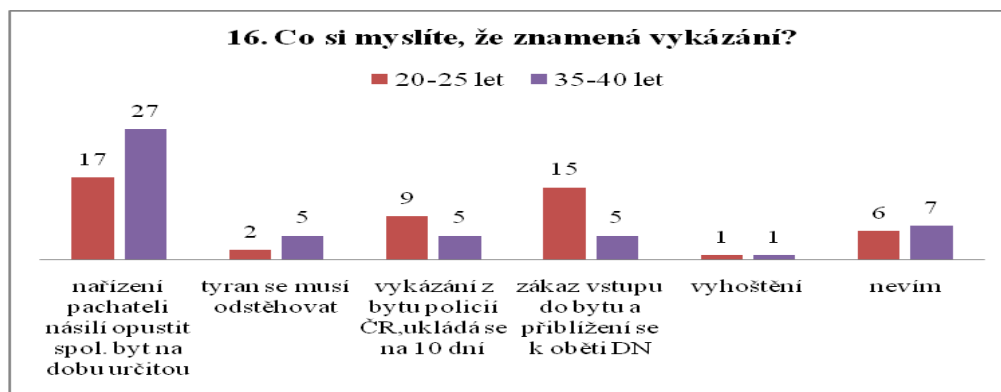
Graf 31 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu resp. (celkem)

Správně zvolilo 39 (39,00%) žen intervenční centra, azylové domy, krizové linky a poradenská centra. Špatnou odpověď tyfloservisy si vybraly 2 (2,00%) respondentky. Po součtu by 98 (98,00%) vědělo, v kterém zařízení by našlo pomoc.

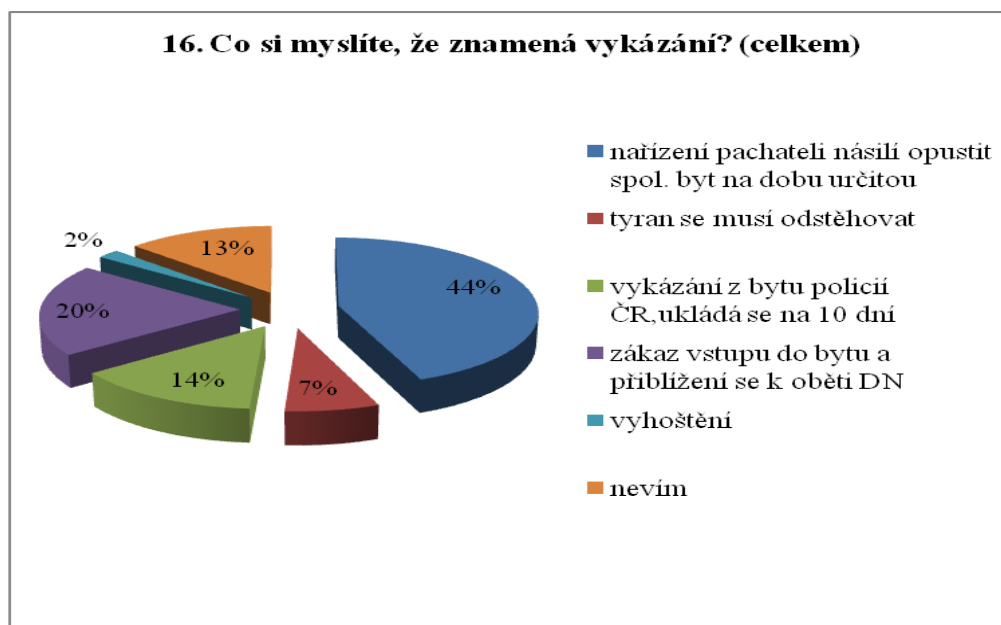
Otázka č. 16: Co si myslíte, že znamená vykázení?

Tab. 17 Vysvětlení pojmu vykázení respondentkami

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
nařízení pachatelů násilí opustit spol. byt na dobu určitou	17	34,00%	27	54,00%	44	44,00%
tyran se musí odstěhovat	2	4,00%	5	10,00%	7	7,00%
vykázení z bytu policií ČR, ukládá se na 10 dní	9	18,00%	5	10,00%	14	14,00%
zákaz vstupu do bytu a přiblížení se k oběti DN	15	30,00%	5	10,00%	20	20,00%
vyhoštění	1	2,00%	1	2,00%	2	2,00%
nevím	6	12,00%	7	14,00%	13	13,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 32 Vysvětlení pojmu vykázení respondentkami

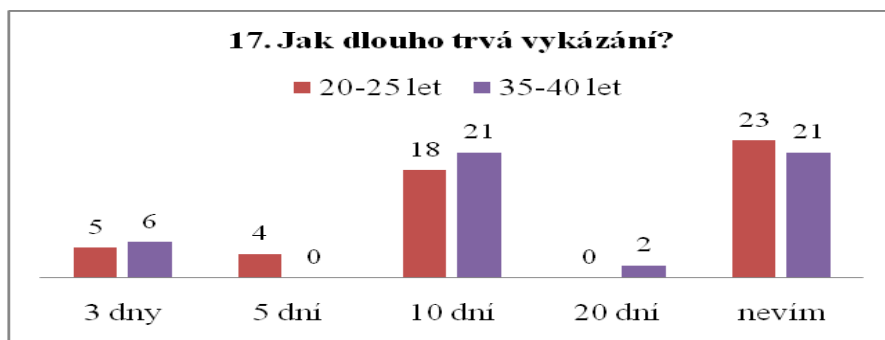
Graf 33 Vysvětlení pojmu vykázaní respondentkami (celkem)

44 (44,00%) respondentek správně uvedlo, že vykázaní je nařízení pachateli násilí opustit společný byt na dobu určitou. Součástí vykázaní je i zákaz vstupu do bytu a přiblížení se k oběti DN, což odpovědělo 20 (20,00%). 14 (14,00%) ještě doplnilo, že vykázaní provádí policie ČR na dobu 10 dní. 13 (13,00%) nevědělo co si má po pojmem vykázaní představit. Vykázaní neznamená vyhoštění z republiky, jak si myslí 2 (2,00%) žen.

Otázka č. 17: Jak dlouho trvá vykázaní?

Tab. 18 Doba, po kterou trvá vykázaní z pohledu respondentek

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
3 dny	5	10,00%	6	12,00%	11	11,00%
5 dní	4	8,00%	0	0,00%	4	4,00%
10 dní	18	36,00%	21	42,00%	39	39,00%
20 dní	0	0,00%	2	4,00%	2	2,00%
nevím	23	46,00%	21	42,00%	44	44,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100%

Graf 34 Doba vykázaní

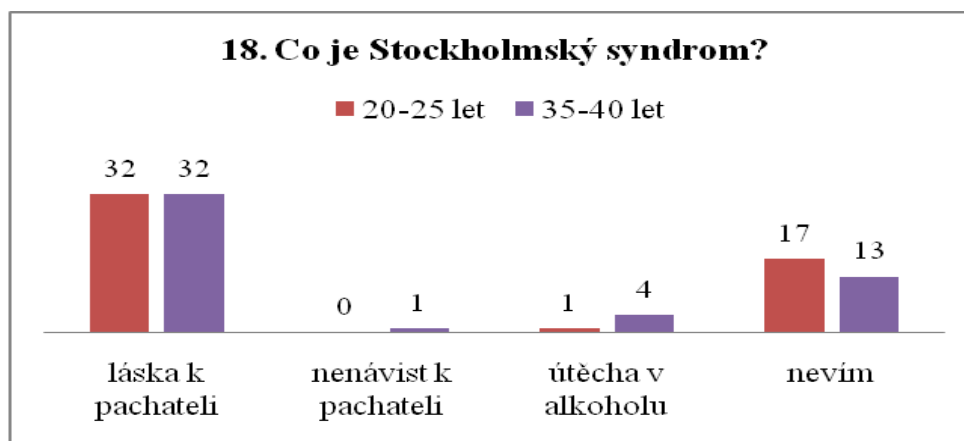
Graf 35 Doba vykázaní (celkem)

Vykázaní se ukládá na dobu 10 dnů, jak odpovědělo celkem 39 (39,00%) žen. Až 44 (44,00%) respondentek neví, jak dlouho vykázaní trvá. Zbytek, tedy 17 (17,00%) zvolil špatné možnosti.

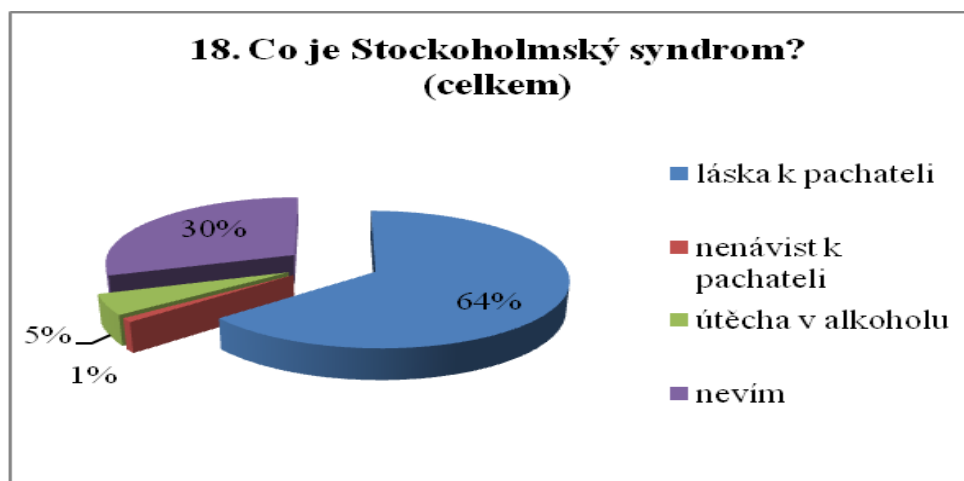
Otázka č. 18: Co je Stockholmský syndrom?

Tab. 19 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
oběť je zamilovaná do pachatele násilí	32	64,00%	32	64,00%	64	64,00%
oběť nenávidí pachatele násilí	0	0,00%	1	2,00%	1	1,00%
oběť hledá útěchu v alkoholu	1	2,00%	4	8,00%	5	5,00%
nevím	17	34,00%	13	26,00%	30	30,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 36 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek

Graf 37 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek (celkem)

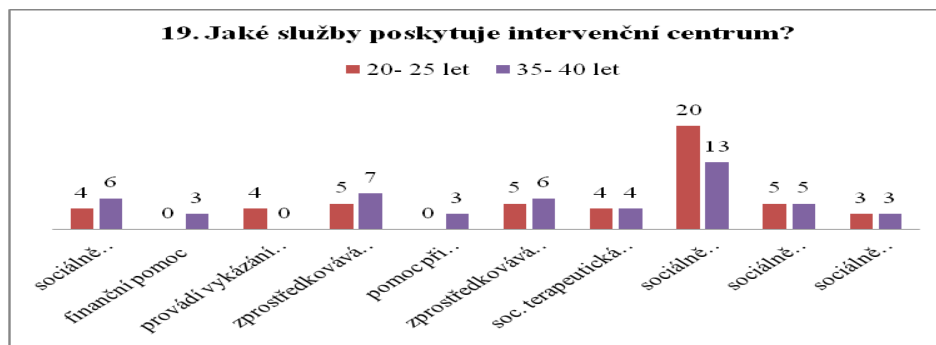
Pojem Stockholmský syndrom zná 64 (64,00%) všech respondentek. Obě věkové skupiny odpověděly stejným počtem, po 32,00%. Stockholmský syndrom nezná 30 (30,00%) žen a celkem 6 (6,00%) na tuto otázku odpovědělo špatně.

Otázka č. 19: Jaké služby poskytuje intervenční centrum?

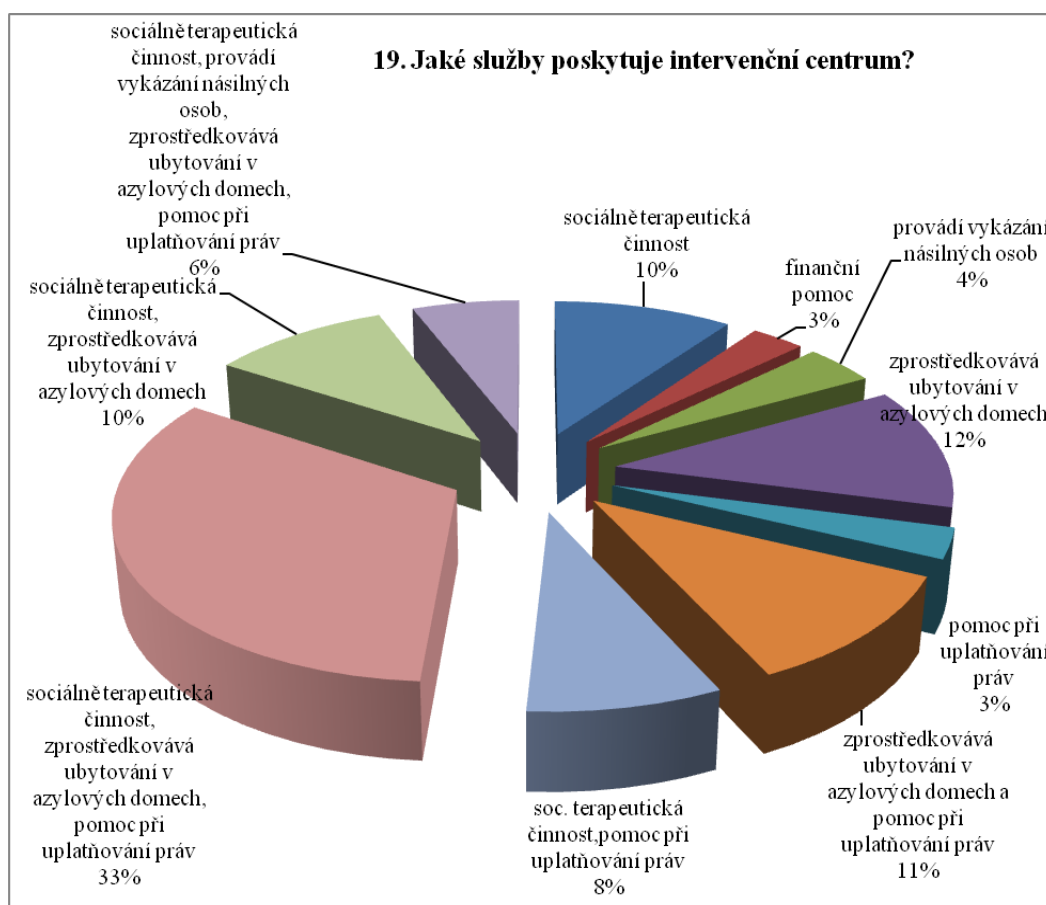
Tab. 20 Služby, které poskytuje intervenční centrum

	20- 25 let		35- 40 let		celkem	
	abs. čet	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet	abs. čet.	rel. čet
sociálně terapeutická činnost	4	8,00%	6	12,00%	10	10,00%

finanční pomoc	0	0,00%	3	6,00%	3	3,00%
provádí vykazání násilných osob	4	8,00%	0	0,00%	4	4,00%
zprostředkovává ubytování v azylových domech	5	10,00%	7	14,00%	12	12,00%
pomoc při uplatňování práv	0	0,00%	3	6,00%	3	3,00%
zprostředkovává ubytování v azylových domech a pomoc při uplatňování práv	5	10,00%	6	12,00%	11	11,00%
soc. terapeutická činnost, pomoc při uplatňování práv	4	8,00%	4	8,00%	8	8,00%
sociálně terapeutická činnost, zprostředkovává ubytování v azylových domech, pomoc při uplatňování práv	20	40,00%	13	26,00%	33	33,00%
sociálně terapeutická činnost, zprostředkovává ubytování v azylových domech	5	10,00%	5	10,00%	10	10,00%
sociálně terapeutická činnost, provádí vykazání násilných osob, zprostředkovává ubytování v azylových domech, pomoc při uplatňování práv	3	6,00%	3	6,00%	6	6,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 38 Služby, které poskytuje intervenční centrum

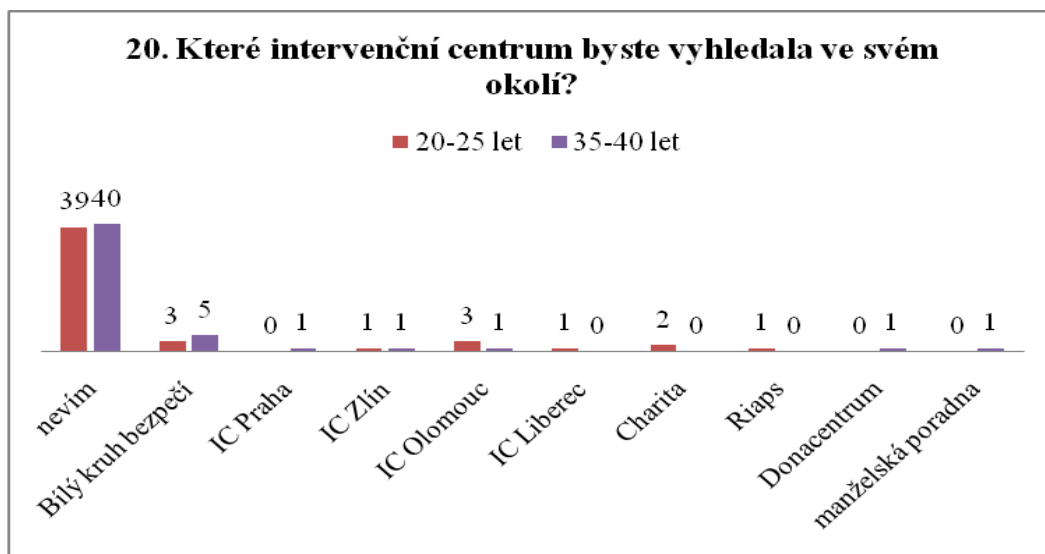
Graf 39 Služby, které poskytuje intervenční centrum (celkem)

Správnou odpovědí na tuto otázku byla sociálně terapeutická činnost, zprostředkování ubytování v azylových domech a pomoc při uplatňování práv, kterou si vybralo 33 (33,00%) respondentek. Mezi mylné možnosti patří finanční pomoc zastoupená v 3 (3,00%) a, že IC provádí vykazání násilných osob, kterou volily 4 (4,0%) ženy.

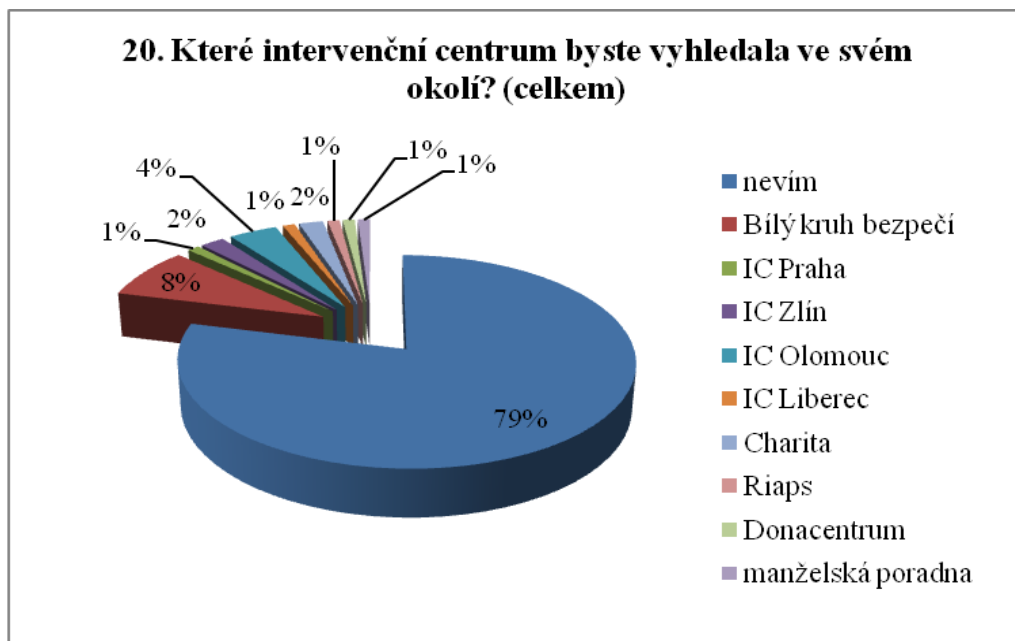
Otázka č. 20: Které intervenční centrum byste vyhledala ve svém okolí?

Tab. 21 IC, která by respondenty vyhledaly ve svém okolí

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
nevím	39	78,00%	40	80,00%	79	79,00%
BKB	3	6,00%	5	10,00%	8	8,00%
IC Praha	0	0,00%	1	2,00%	1	1,00%
IC Zlín	1	2,00%	1	2,00%	2	2,00%
IC Olomouc	3	6,00%	1	2,00%	4	4,00%
IC Liberec	1	2,00%	0	0,00%	1	1,00%
Charita	2	4,00%	0	0,00%	2	2,00%
Riaps	1	2,00%	0	0,00%	1	1,00%
Donacentrum	0	0,00%	1	2,00%	1	1,00%
manželská po- radna	0	0,00%	1	2,00%	1	1,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 40 IC, která by resrpondentky vyhledaly ve svém okolí

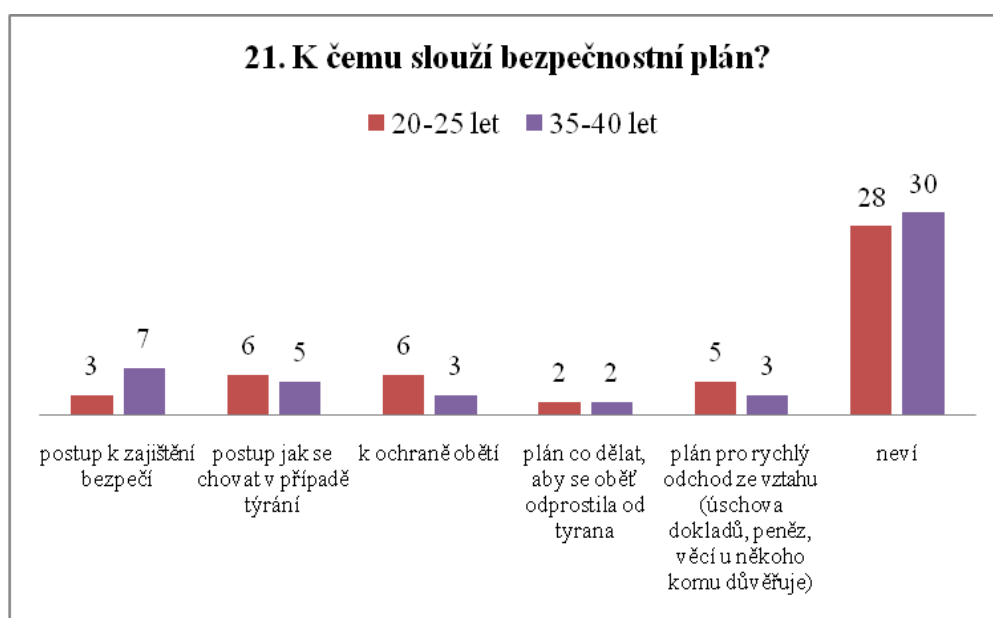
Graf 41 IC, která by respondentky vyhledaly ve svém okolí (celkem)

Na otázku „Které intervenční centrum byste vyhledala ve svém okolí?“, odpovědělo 79 (79,00%) neví. 8 (8,00%) označilo organizaci Bílý kruh bezpečí. Intervenční centrum Olomouc znají 4 (4,00%) respondentek. Další IC ve Zlíně a Charitu by vyhledaly po 2 (2,00%) ženách.

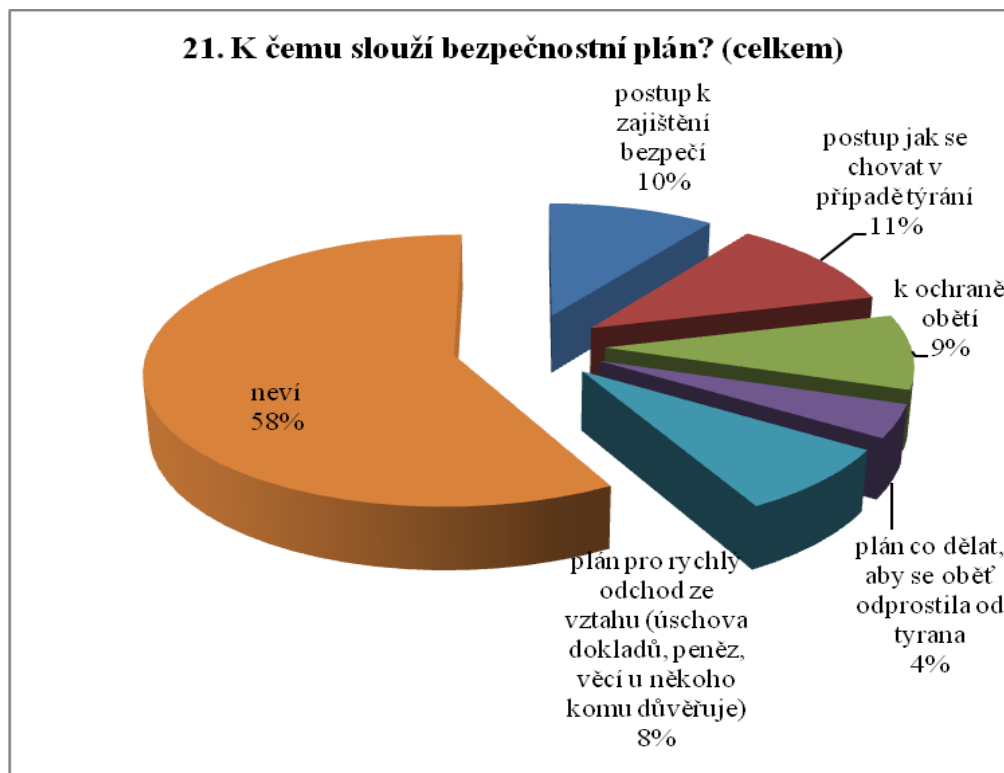
Otázka č. 21: K čemu slouží bezpečnostní plán?

Tab. 22 K čemu slouží bezpečnostní plán

	20-25 let		35-40 let		celkem	
	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.	abs. čet.	rel. čet.
postup k zajištění bezpečí	3	6,00%	7	14,00%	10	10,00%
postup jak se chovat v případě týrání	6	12,00%	5	10,00%	11	11,00%
k ochraně obětí	6	12,00%	3	6,00%	9	9,00%
plán co dělat, aby se oběť odprostita od tyrana	2	4,00%	2	4,00%	4	4,00%
plán pro rychlý odchod ze vztahu (úschova dokladů, peněz, věcí u někoho komu důvěřuje)	5	10,00%	3	6,00%	8	8,00%
neví	28	56,00%	30	60,00%	58	58,00%
celkem	50	100,00%	50	100,00%	100	100,00%

Graf 40 K čemu slouží bezpečnostní plán

Graf 41 K čemu slouží bezpečnostní plán (celkem)

Z grafů můžeme vyčíst, že 58 (58,00%) všech respondentek neví k čemu je bezpečnostní plán. 8 (8,00%) žen správně uvedlo, že je to plán pro rychlý odchod ze vztahu (úschova dokladů, peněz, věci u někoho komu důvěřuje). Bezpečnostní plán je i postup, který slouží k zajištění bezpečí, jak odpovědělo 10 (10,00%) a chrání tedy oběti, což zvolilo 9 (9,00%).

8 DISKUZE

Empirická část se zabývá analýzou získaných dat. Údaje byly získány pomocí anonymních dotazníků určeným ženám ve věkových skupinách 20 - 25 let a 35 - 40 let. Celkem bylo rozdáno 100 dotazníků, 80 internetovou cestou a 20 osobně, návratnost byla v obou případech 100%. Dotazník se skládal z 21 otázek, z nichž bylo 8 otevřených a 13 uzavřených. K porovnání výsledků výzkumu byla využita bakalářská práce Lucie Sedlákové a Mileny Dostálové.

Lucie Sedláková napsala v roce 2009 bakalářskou práci na téma „Domácí násilí jako celospolečenský problém“. K jejímu výzkumu byla použita dotazníková metoda. Dotazník byl umístěn na internetový portál vyplnto.cz, kde bylo získáno 119 respondentů.

Bakalářská práce Mileny Dostálové z roku 2009 se věnuje tématu „Domácí násilí na ženách - prevence a řešení“. Průzkum proběhl dotazníkovou formou u vysokoškolsky vzdělaných lidí se sociálním zaměřením. Dotazníky zodpovědělo celkem 100 respondentů.

Domácí násilí je násilí na osobě žijící ve společné domácnosti, řadíme sem nejen násilí psychické nebo fyzické, ale také ekonomické, sexuální a sociální. Přesnou definicí odpovědělo celkově 9 žen (9,00%). Jako správnou odpověď můžeme také označit, že domácí násilí je násilí psychické a fyzické, kterou určilo 43,00%. Domácí násilí se odehrává doma, tedy za zdmi domova, jak správně stanovilo 14,00% všech žen. Tyto odpovědi tvoří po součtu 66,00% všech respondentek. Obdobný výsledek nalezneme i u Sedlákové (2009), u které ví, co znamená pojem domácí násilí, 84 ze 119 respondentů (70,59 %). Tento fakt je zřejmě způsoben tím, že informovanost populace o výskytu domácího násilí je celkem dobrá, velmi tomu přispívá medializace této problematiky.

Z průzkumu také vyplynulo, že nejvíce informací o domácím násilí respondentky získaly z médií (TV, internet, rádio) a to 69 (69,00%), ve škole 20 (20,00%) a jen 2 ženy (2,00%) nemají o tomto problému informace. Sedláková (2009) téměř shodně udává, že 95 respondentů (79,83%) získalo informace

z TV a rádia, z internetu 72 (60,50%) a ve škole 31 (26,05%). Tyto výsledky potvrzují, že je medializace domácího násilí v dnešní době na velmi dobré úrovni a tím přispívá k odsouzení násilného chování a částečně k omezení týrání.

Překvapilo nás, že 35 (35,00%) žen z celkového počtu odpovídajících zná ve svém okolí někoho, kdo je obětí týrání. Velká část, tedy 23 žen je ve věku 35 - 40 let (46,00%). U Sedlákové (2009) nacházíme stejnou otázku, kdy se 50 respondentů (42,02%) už setkalo s domácím násilím a 3 respondenti (2,52%) se setkávají s domácím násilím dokonce velmi často. I u této dotazníkové položky jsou získaná data téměř totožná, což svědčí o tom, že výskyt domácího násilí je v posledních dvou letech relativně na stejné úrovni.

V našem šetření správně a shodně obě věkové skupiny zvolily, že si děti často přičítají vinu za agresivní chování svého otce a že mnozí pachatelé domácího násilí byli sami v dětství svědky násilí vůči matce. Dohromady tvořily soubor 63 respondentek (63,00%). Překvapením byly 2 respondenty (4,00%) ve věku 35 - 40 let, které si myslí, že si děti nevšimnou brutálního násilí mezi rodiči. Domníváme se, že většina žen v tomto věku již děti má a proto bychom očekávali, že musí vědět o tom, jak je potřebné zdravé rodinné prostředí pro jejich vývoj. Děti jsou právě mnohem vnímavější než si většina dospělých myslí a rozpoznají, když něco není v pořádku, slyší hádky rodičů a při fyzickém útoku se často svoji matku snaží bránit.

Předmětem další otázky bylo zjistit, co by respondenty dělaly, kdyby se samy staly obětí týrání. Partnera by opustilo 44,00% všech žen, 15,00% žen by zavolalo policii ČR, jinou pomoc ať už přítelkyně, nebo nějakého krizového centra by vyhledalo 14,00% a 12,00% by si to nenechalo líbit a ihned by se to snažily řešit. 2 respondenty (4,00%) ve věku 35 - 40 let jsou zřejmě dominantní osobnosti a tyranovi by vracely rány a okamžitě ho vyhodily z domu. Překvapivé bylo, že 4 ženy (8,00%) také z věkové skupiny 35 - 40 let by dál snášely špatné zacházení a zůstaly by s násilníkem. 9,00% z celku by nevědělo co v takové situaci dělat. U Sedlákové (2009) byla nalezena podobná otázka, kterou se autorka tázala, na koho by se respondenti obrátili, kdyby se stali obětí

domácího násilí. Na přítelkyni by se obrátilo 69 respondentů (57,98%), policii by zavolalo 52 (43,70%). Jako další pomoc by zvolili anonymní telefonní linku ve 28,57% a lékaře 18,49%. Také Dostálová (2009) se zajímala o odpovědi na takovou otázku. Ve věku 20 - 29 let by odešlo od partnera 9 lidí z 29 (31,00%), policii by přivolalo 5 (17,20%) a 3 (10,30%) by nevěděli jak se zachovat. U další skupiny a to 30 - 40 let by volalo policii 8 respondentů (29,60%), odborníka by navštívilo 6 (22,20%) a jen 1 (3,70%) by nevěděl co dělat. Zajímavé je, že v bakalářské práci Sedlákové (2009) by 28,57% respondentů využilo anonymní telefonní linku. V našem výzkumu jsme v dotazníkové položce zaměřené na podobnou problematiku volili možnost volných odpovědí, anonymní telefonní linka v odpovědích respondentek nefigurovala. Je však zmíněna možnost jiné formy pomoci ve 14,00%, nejčastěji pomoc intervenčních center, kde bývá nabízena konkrétní forma pomoci.

Vykázání znamená nařizení pachateli násilí opustit společný byt na dobu určitou, takto odpovědělo 44,00% ze 100 respondentek. 14,00% pak blíže určilo, že se ukládá na 10 dnů policií ČR. Součástí vykázání je i zákaz vstupu do bytu a přiblížení se k oběti, jak uvedlo 20,00% žen. Co je to vykázání nevědělo 13,00%. Vyhoštění může být podobným výrazem pro vykázání, ale v tomto případě mají 2 respondentky (2,00%) na mysli vyhoštění z republiky, což není správnou volbou. Po součtu nám vyšlo, že 85,00% všech respondentek ví, co je vykázání. U Dostálové (2009) respondenti odpovídali na stejnou otázku. U věkové skupiny 20 - 29 let, kterou zastupovalo 29 lidí, 94,00% udalo, že je to vykázání násilného partnera ze společné domácnosti a 6,00% nevědělo. Ve věkové skupině 30 - 40 lidí, která obsahovala 27 respondentek, odpovědělo správně 81,00% a 19,00% nevědělo. V našem výzkumu se respondentky více rozepsaly o vykázání např. některé věděly na jakou dobu se ukládá, nebo kdo může vykázat pachatele ze společného bytu.

V souvislosti s vykázáním, byla položena i otázka, která se zaměřovala na délku trvání vykázání. Vykázání se ukládá na policií ČR na dobu 10 dnů. Jen celkem 39,00% tento fakt vědělo. 61,00% nevědělo. Obě věkové skupiny v těchto případech odpovídaly stejně s rozdílem 6,00%. Dostálová (2009) se

touto otázkou rovněž zabývá. V jejím průzkumu ví 83,00% respondentek z věkové skupiny 20 - 29 let co je to vykázaní a 17,00% neví. Naopak ve věku 30 - 40 let jej nezná 31,00% a 69,00% zná. V našem výzkumu vyšly horší výsledky, většina žen neví, na jak dlouho se vykázaní ukládá. U Dostálové (2009) je větší procento respondentů, kteří jsou o tomto informováni.

Jaké služby poskytuje intervenční centrum, zněla jedna z položek dotazníku. Správnou odpovědí byla sociálně - terapeutická činnost, zprostředkovává ubytování v azylových domech a pomáhá při uplatňování práv, kterou si vybralo 33,00% všech žen z nichž 20 (40,00%) bylo ve věku 20 - 25 let a 13 (26,00%) pocházelo ze skupiny 35 - 40 let. Další odpovědi byly zvoleny jednotlivě, ale byly také správné. Po součtu můžeme uznat, že 96,00% z celku, zvolilo alespoň jednu správnou odpověď. Intervenční centrum neposkytuje finanční pomoc, jak uvedly 3,00% a neprovádí vykázaní násilných osob, což si myslí také 3,00%. Dostálová (2009) se obdobně tázala, s čím respondentkám poradí intervenční centrum. 10 dotazovaných (23,80%) ve věku 20 - 29 let, uvedlo poskytnutí psychologické pomoci a 2 (4,80%) nevěděly. Ve skupině 30 - 40 let udalo 8 (26,70%) že poskytuje pomoc při řešení domácího násilí, 6 (20,0%) zase poskytnutí psychologické pomoci a k čemu slouží intervenční centrum nevěděly 2 ženy (6,70%). Dostálová zvolila formu otevřených odpovědí a i přesto správně odpověděla převážná část respondentů. I když v našem šetření měly respondentky na výběr více možností odpovědí, tak celou správnou odpověď zvolilo jen 33,00%. Většina dotazovaných ví, že intervenční centrum pomáhá obětem domácího násilí, ale už neví, které konkrétní formy pomoci poskytuje.

9 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Jedním z našich cílů bylo vytvoření edukačního materiálu. Zvolili jsme edukační materiál ve formě prezentace v programu Microsoft PowerPoint s názvem Problematika týrané ženy. Prezentace se zabývá domácím násilím, jeho negativním působením na celou rodinu a také samozřejmě pomocí obětem týrání. Myslíme si, že prezentace je efektivní hlavně proto, že posluchači nejen vidí, ale také slyší prezentované téma. Mají možnost klást dotazy, zeptat se na nejasnosti.

Prezentace může mít širší spektrum využití. Doporučila bych ji zařadit do výukového programu již na středních školách (u vyšších ročníků). Každá žena by měla mít o domácím násilí potřebné informace, a vědět, že si partner nesmí dovolit jí týrat. Také by se mohla uplatnit na vysokých školách u oborů se sociálním a zdravotním zaměřením.

Materiál bychom mohli poskytnout i různým internetovým serverům, zabývajících se pomocí obětem domácího násilí (př. Acorus, rosa-os atd). Není na škodu, když se oběti domácího násilí dozví další fakta, např. jaký vliv má domácí násilí na děti jako svědky, nebo příčiny partnerova násilí.

Jelikož v nemocničních zařízeních pracuje převážná část žen, mohla by se prezentace začlenit do seminářů, nebo konferencí. I zdravotníci se totiž mohou setkat s týranou ženou a je důležité takové ženě umět správně pomoci.

ZÁVĚR

Násilí na ženách je v dnešní době stále rozšířenější o čemž nás přesvědčil také náš výzkum. V jedné otázce jsme se zajímali o to, jestli respondentky znají někoho, kdo je obětí domácího násilí a ze 100 žen 35 odpovědělo „ano“. Překvapujícím zjištěním bylo, že převážná část z nich, to nijak neřeší. Možná je to tím, že jsou ženy „něžného pohlaví“ a neumí se bránit, nebo jsou zaslepeny láskou k tyranovi. Často si mnohé říkají, že už se to nebude nikdy opakovat, či věří slibům partnera. V dnešní společnosti můžeme, ale najít i ženy, které si myslí, že partnerovo násilné chování je normální, protože nic jiného v životě nezažily.

Důležitým prvkem při řešení domácího násilí je jeho prevence, vymýcení násilí z rodin, z partnerských vztahů. Základem je informovanost, kterou zajišťují masová média, jako je internet, televize nebo různé vzdělávací programy. Dále je k tomu potřebné omezení násilí v médiích. Může k tomu přispívat zavedení rovnoprávnosti mužů a žen. Klíčovou je potom kriminalizace násilí mezi partnery.

Hlavním cílem výzkumného šetření v bakalářské práci bylo zjistit informovanost žen o problematice domácího násilí. Výsledkem je, že znalosti dotazovaných žen jsou na velmi dobré úrovni i přesto, že většina uvedla, že informace a osvěta k boji s domácím násilím nejsou dostačující.

Cílem 1 bylo zjistit rozdíly v povědomí žen o týrání u dvou různých věkových skupin. U žen zařazených do mladší věkové skupiny převládá větší zájem o problematiku domácího násilí, i když je většina z nich svobodných, ženy ve druhé věkové skupině již žijí častěji v trvalém partnerském svazku a berou ohledy na děti.

Cíl 1 byl splněn.

Druhým cílem bylo zjistit, jestli by ženy v případě týrání věděly, kde hledat pomoc. Na tento cíl byly zaměřeny dotazníkové položky č. 15, 19 a 20. Respondentky převážně věděly (98,00%), kde by našly pomoc.

Cíl 2 byl splněn.

Posledním cílem bylo vytvořit edukační materiál. Zvolili jsme prezentaci v programu Microsoft PowerPoint s tematikou domácího násilí.

Cíl 3 byl splněn.

Domácí násilí nejde úplně odstranit, ale nemůžeme ho ani tolerovat. Můžeme ho alespoň omezit, tím že budou pachatelé za své činy potrestáni a poskytnutím pomoci jeho obětem ať již odborné ze strany různých organizací, nebo z té laické od přátel, či známých.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BEDNÁŘOVÁ, Zdena, ČACKÁ – PAVLÍKOVÁ, Iva, HOLENDOVÁ, Olga, MACKOVÁ, Kateřina, PROKEŠOVÁ, Hana. *Domácí násilí : manuál ke kurzům*. Praha : Acorus o. s., 2003. 126 s.
- [2] BENTOVIM, Arnon. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Vydání 1. Praha : Grada Publishing, 1998. 120 s. ISBN 80-7169-629-3.
- [3] BUSKOTTE, Andrea. *Z pekla ven : Žena v domácím násilí*. vydání první. Brno : Computer Press, 2008. 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
- [4] CONWAYOVÁ, H.L. *Domácí násilí : Příručka pro současné i potenciální oběti se zákonem č. 135/2006 Sb. platným od 1. ledna 2007*. 1. vydání. Praha : Albatros, 2007. 159 s. ISBN 978-80-00-01550-7.
- [5] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Vyd. 1. Praha : Grada Publishing, 2008. 150 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
- [6] ČÍRTKOVÁ, Ludmila ; VITOUŠOVÁ, Petra. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů : Příručka pro pomáhající profese*. Vyd. 1. Praha : Grada Publishing, 2007. 191 s. ISBN 978-80-247-2014-2.
- [7] DOSTÁLOVÁ, Milena. *Domácí násilí na ženách- prevence a řešení: bakalářská práce*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta humanitních studií, Ústav pedagogických věd, 2009. 86s.
- [8] MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, Branislava; POKORNÁ, Dana; TOUFAROVÁ, Marie . *Partnerské násilí*. Praha : Linde, 2008. 159 s. ISBN 978-80-86131-76-4.
- [9] MATĚJKOVÁ, Erika. *Řešíme partnerské problémy*. 1. vydání. Praha : Grada Publishing, 2009. 144 s. ISBN 978-80-247-2338-9.
- [10] NOVÁK, Tomáš. *Manželské a rodinné poradenství*. Praha : Grada Publishing, 2006. 108 s. ISBN 80-247-1316-0

- [11] SEDLÁKOVÁ, Lucie. *Domácí násilí jako celospolečenský problém: bakalářská práce*. Brno: Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, Katedra sociální pedagogiky, 2009. 72 l., 21 l. příl. Vedoucí bakalářské práce Mgr. Ema Štěpařová.
- [12] ŠPATENKOVÁ, Naděžda, et al. *Krizová intervence pro praxi*. Vydání 1. Praha : Grada Publishing, 2004. 200 s. ISBN 80-247-0586-9.
- [13] ÚLEHLOVÁ , Dagmar, et al. *Problematika domácího násilí pro zdravotnické pracovníky*. první vydání. Brno : NCO NZO, 2009. 116 s. ISBN 978-80-7013-502-0.
- [14] VARGOVÁ, Branislava ; VAVROŇOVÁ, Marie. *Od dobrého úmyslu k dobré spolupráci : Manuál pro efektivní interdisciplinární spolupráci v případech domácího násilí*. 1. vyd. Praha : ROSA, 2006. 89 s. Dostupné z WWW: <http://www.rosa-os.cz/fileadmin/rosa/zlom_manual.pdf>.
- [15] VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Vyd 4. Praha : Portál, 2008. 872s s. ISBN 978-80-7367-414-4.
- [16] VITOUŠOVÁ, Petra; VEDRA, Vladimír. *Domácí násilí*. 3. upravené. Pardubice : MJF, 2009. 12 s. ISBN 978-80-86284-82-8.

Elektronické zdroje:

Acorus, občanské sdružení : pomoc osobám ohroženým domácím násilím [online]. 2000 [cit. 2011-02-23]. Informace o domácím násilí. Dostupné z WWW: <<http://www.acorus.cz/cz/informace-o-domacim-nasili.html>>.

Domacinasili : Bílý kruh bezpečí [online]. 2007 [cit. 2011-03-04]. Vybraná ustanovení nového zákona o Policii ČR . Dostupné z WWW: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/pravni-uprava/vybrana-ustanoveni-noveho-zakona-o-policii-cr/r208>>.

Domacinasili : Bílý kruh bezpečí [online]. 2007 [cit. 2011-03-04]. Vykázání v ČR- rok 2010, srovnání 2007 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/statistiky/vykazani-v-cr-rok-2010-srovnani-2007-2010/r262>>.

Domacinasili : Bílý kruh bezpečí [online]. 2007, 15. 4. 2010 [cit. 2011-03-04]. ADRESÁŘ INTERVENČNÍCH CENTER ČR – kontakty pro veřejnost . Dostupné z WWW: <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/intervencni-centra/adresar-intervencnich-center-cr-kontakty-pro-verejnost/r91>>.

ROSA : občanské sdružení nabízející komplexní pomoc ženám - obětem domácího násilí [online]. 2003 [cit. 2011-03-04]. Jak se zachovat v případě domácího násilí. Dostupné z WWW: <<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-obeti-domaciho-nasili/co-delat/>>.

<http://www.acorus.cz>

<http://www.domacinasili.cz>

<http://www.bkb.cz>

<http://www.donalinka.cz>

<http://www.magdalenium.cz>

<http://www.persefona.cz>

<http://www.rosa-os.cz>

<http://www.stopnasili.cz>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BKB Bílý kruh bezpečí

ČR Česká republika

DN domácí násilí

IC intervenční centrum

resp. respondentky

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Věkové skupiny respondentek	41
Tab. 2 Rodinný stav respondentek	42
Tab. 3 Dosažené vzdělání.....	43
Tab. 4 Co respondentky rozumí pod pojmem „domácí násilí“	44
Tab. 5 Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN.....	45
Tab. 6 Místa, kde respondentky získaly nejvíce informací o DN	47
Tab. 7 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání?.....	48
Tab. 8 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí.....	49
Tab. 9 Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral	50
Tab. 10 Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle resp.....	53
Tab. 11 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek.....	54
Tab. 12 Správné odpovědi podle respondentek	56
Tab. 13 Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah?	58
Tab. 14 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení	59
Tab. 15 Jak by se respondentky zachovaly, kdyby se staly obětí.....	62
Tab. 16 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu resp.....	63
Tab. 17 Vysvětlení pojmu vykázaní respondentkami	65
Tab. 18 Doba, po kterou trvá vykázaní z pohledu respondentek	66
Tab. 19 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek	67
Tab. 20 Služby, které poskytuje intervenční centrum	68
Tab. 21 IC, která by respondentky vyhledaly ve svém okolí	71
Tab. 22 K čemu slouží bezpečnostní plán.....	73

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Věkové skupiny respondentek	41
Graf 2 Rodinný stav respondentek	42
Graf 3 Rodinný stav respondentek (celkem).....	42
Graf 4 Dosažené vzdělání.....	43
Graf 5 Dosažené vzdělání (celkem)	43
Graf 6 Pojem „domácí násilí“ z pohledu respondentek	44
Graf 7 Pojem domácí násilí z pohledu respondentek (celkem)	45
Graf 8 Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN.....	46
Graf 9 Názory respondentek na osvětu společnosti k boji s DN (celkem).....	46
Graf 10 Místa, kde respondentky získaly nejvíce informací o DN	47
Graf 11 Místa, kde resp. získaly nejvíce informací o DN (celkem).....	47
Graf 12 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání (celkem)	48
Graf 13 Znají respondentky někoho, kdo je obětí týrání.....	48
Graf 14 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí.....	49
Graf 15 Způsoby jakými oběť řešila domácí násilí (celkem).....	49
Graf 16 Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral	51
Graf 17 Jak by se resp. zachovaly, kdyby jejich přítelkyni partner týral (celkem)	52
Graf 18 Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle resp.....	53
Graf 19 Důvody proč ženy zůstávají v násilném vztahu podle resp. (celkem)	54
Graf 20 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek.....	55
Graf 21 Příčiny domácího násilí z pohledu respondentek.....	55
Graf 22 Správné odpovědi podle respondentek	57
Graf 23 Správné odpovědi podle respondentek (celkem)	57
Graf 24 Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah?	58
Graf 25 Braly by respondentky jednu „facku“ jako důvod opustit vztah?	59
(celkem)	59
Graf 26 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení	61

Graf 27 Respondentky vybíraly pravdivá tvrzení (celkem).....	61
Graf 28 Jak by se respondentky chovaly, kdyby se staly obětí	62
Graf 29 Jak by se respondentky chovaly, kdyby se staly obětí (celkem).....	63
Graf 30 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu resp.....	64
Graf 31 Organizace zabývající se pomocí obětem DN z pohledu resp. (celkem)	64
Graf 32 Vysvětlení pojmu vykazání respondentkami	65
Graf 33 Vysvětlení pojmu vykazání respondentkami (celkem)	66
Graf 34 Doba vykazání.....	67
Graf 35 Doba vykazání (celkem)	67
Graf 36 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek	68
Graf 37 Co je Stockholmský syndrom podle respondentek (celkem).....	68
Graf 38 Služby, které poskytuje intervenční centrum	70
Graf 39 Služby, které poskytuje intervenční centrum (celkem).....	70
Graf 40 IC, která by respondentky vyhledaly ve svém okolí	71
Graf 41 IC, která by respondentky vyhledaly ve svém okolí (celkem)	72
Graf 40 K čemu slouží bezpečnostní plán.....	73
Graf 41 K čemu slouží bezpečnostní plán (celkem)	74

SEZNAM PŘÍLOH

P I.: Dotazník

P II.: Cyklus násilí

P III.: Statistika vykázání v ČR

P IV.: Jak se zachovat v případě domácího násilí

P V.: Seznam intervenčních center

PŘÍLOHA P I.: DOTAZNÍK

Milé respondentky,

jmenuji se Romana Králíčková a jsem studentkou oboru Porodní asistentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Chtěla bych Vás požádat o vyplnění předloženého dotazníku, který mi poslouží k výzkumné části bakalářské práce na téma Problematika týrané ženy. Cílem tohoto průzkumu je zjistit informovanost žen různých věkových kategorií o domácím násilí a o tom, jak by v případě kontaktu s problematikou domácího násilí reagovaly.

Dotazník je zcela anonymní a důvěrný, proto se nemusíte bát pravdivé odpovědi. Získané informace poslouží pouze pro zpracování této bakalářské práce. Prosím o zaškrtnutí všech otázek, popřípadě slovní doplnění odpovědi do prázdného pole. U otázek označených * je možnost více odpovědí.

Vaše účast na dotazníkovém šetření pro mě velmi znamená a je velkým přínosem pro mou práci.

Předem Vám děkuji za spolupráci.

Romana Králíčková

-
1. Do které věkové kategorie se řadíte?
 - a) 20- 25 let
 - b) 35-40 let

 2. Jaký je váš rodinný stav?
 - a) svobodná
 - b) vdaná
 - c) rozvedená
 - d) vdova

 3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání:
 - a) základní
 - b) vyučena
 - c) střední s maturitou

- d) vyšší odborné
4. Co si myslíte, že znamená pojem „domácí násilí“?
.....
.....
5. Myslíte si, že informace a osvěta společnosti k boji s domácím násilím je dostačující?
a) souhlasím
b) nesouhlasím
c) nevím
6. Kde jste získala informace o problematice domácího násilí?
a) ve škole
b) v práci
c) z médií (TV, internet, rádio)
d) přečetla jsem knihu uveďte název knihy.....
e) o této problematice nic nevím
f) jinde uveďte kde.....
7. Znáte ve svém okolí někoho, o kom víte, že je obětí domácího násilí?
ANO **NE**
- pokud **ano**, tak jak dotyčná řešila tento problém?
.....
.....
.....
8. Co byste dělala, kdybyste zjistila, že Vaše přítelkyně, nebo známá se stala obětí týrání?
a) dělala bych, že se mě to netýká. Je to přece soukromá věc
b) kontaktovala bych policii
c) přesvědčila bych ji, aby vyhledala pomoc a byla bych jí oporou
d) v případě největší nouze bych jí u sebe doma poskytla útočiště
e) nevím
9. Jaký si myslíte, že má žena důvod zůstat v násilném vztahu?
.....
10. Co je podle vás příčinou domácího násilí?
.....
11. Označte správné odpovědi *:
a) Děti si nevšimnou, že mezi rodiči doma vládne brutální násilí.
b) Děti si často přičítají vinu za agresivní chování svého otce.
c) Mnozí pachatelé domácího násilí byli sami v dětství svědky násilí vůči matce.

- d) Matka by měla domácí násilí před svými dětmi tajit, aby je nevystavila nebezpečí.
- e) Domácí násilí mezi rodiči na děti nemá vůbec žádný vliv.

12. Brala byste jednu „facku“, jako důvod opustit partnerský vztah?

ANO NE NEVÍM

13. Z uvedené nabídky vyberte pravdivá tvrzení*

- a) Muži, kteří se dopouštějí násilí, za to nemohou, oběť je nejspíš vyprovokovala.
- b) Je přirozené, aby se muži chovali agresivně, očekává se to od nich.
- c) Domácí násilí je záležitostí jen chudých lidí.
- d) Za násilí je odpovědný pachatel a musí za své chování nést následky.
- e) Domácí násilí je jen hádka, konflikt, kdy nedochází k vážným zraněním.
- f) Násilí, s nímž oběť nic neudělá, má tendenci se stupňovat.
- g) Žárlivost je znakem opravdové lásky.

14. Co byste dělala vy v případě, že byste se stala obětí týrání?

.....
.....

15. Vyberte organizace, které se zabývají pomocí obětem a svědkům domácího násilí *

- a) intervenční centra
- b) úřady práce
- c) azylové domy
- d) tyfloservisy
- e) krizové linky a poradenská centra

16. Co si myslíte, že znamená **vykázání**?

.....
.....

17. Jak dlouho trvá vykázání

- a) 3 dny
- b) 5 dní
- c) 10 dní
- d) 20 dní
- e) nevím

18. Co je Stockholmský syndrom?

- a) oběť je zamilovaná do pachatele násilí
- b) oběť nenávidí pachatele násilí
- c) oběť hledá útěchu v alkoholu
- d) nevím

19. Jaké služby poskytuje intervenční centrum? *

- a) sociálně terapeutickou činnost
- b) finanční pomoc
- c) provádí vykazání násilných osob
- d) zprostředkovává ubytování v azylových domech
- e) pomoc při uplatňování práv

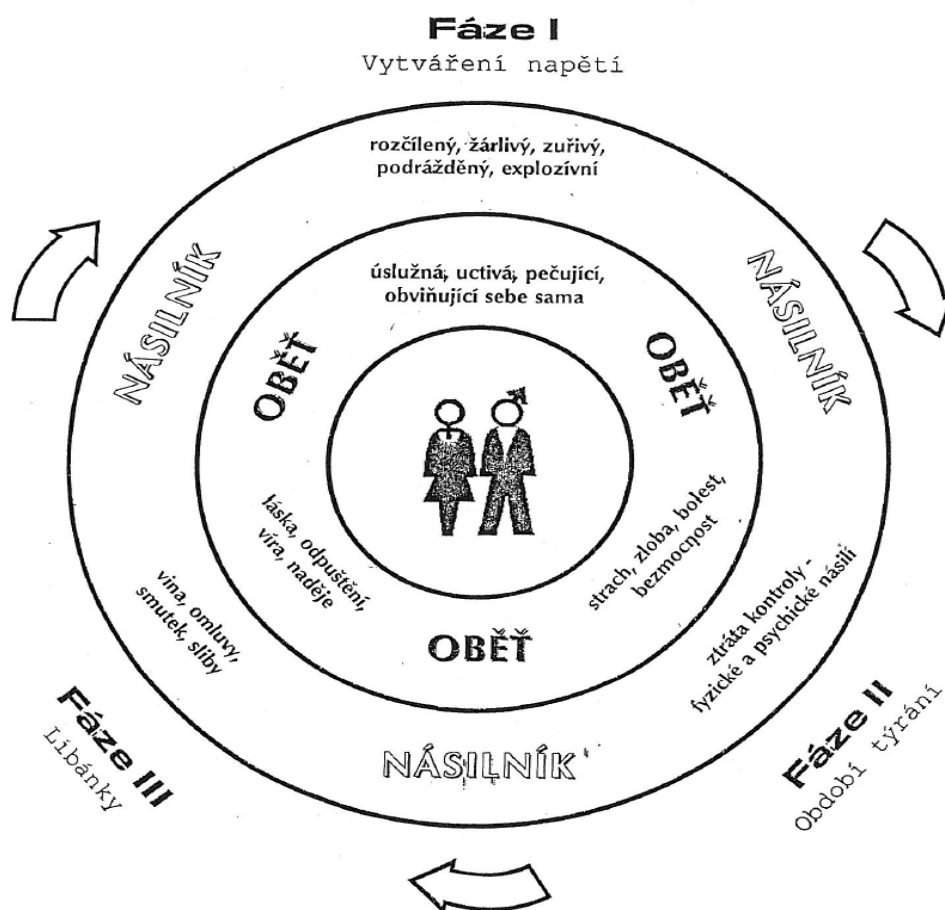
20. Které intervenční centrum byste vyhledala ve svém okolí?

Uveďte.....

21. K čemu slouží bezpečnostní plán?

.....
.....
.....

PŘÍLOHA P II.: CYKLUS NÁSILÍ

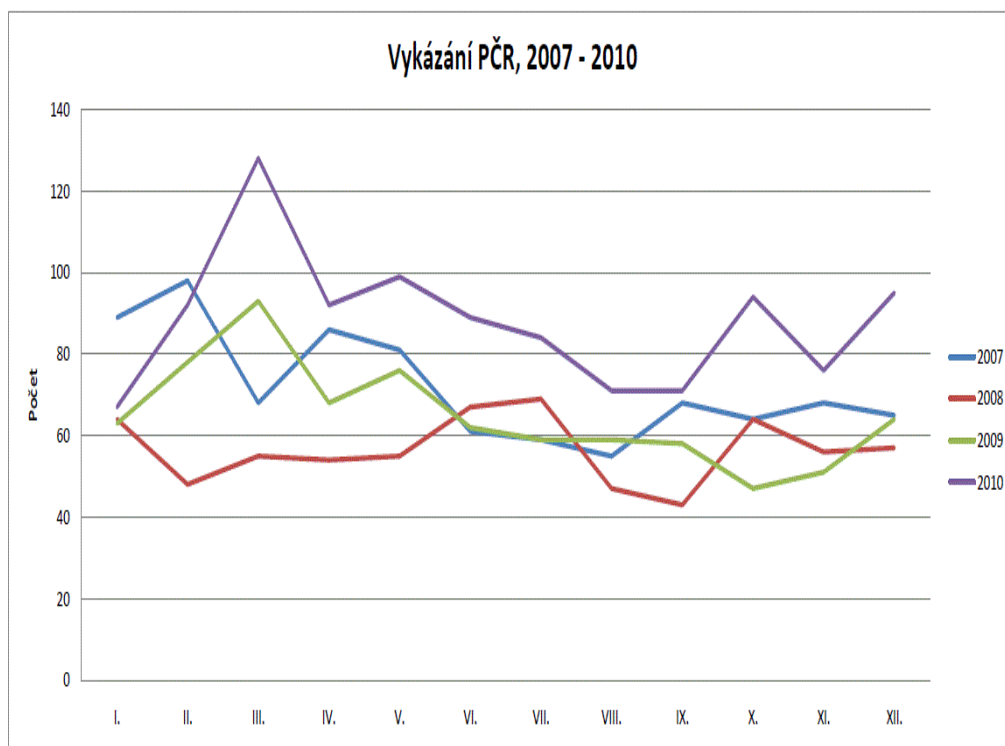
Obr. Cyklus násilí, ([online]. [cit. 2011-03-04]. dostupné z URL <
http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://www.mp-opava.cz/assets/domaci-nasili/faze_2.gif >)

PŘÍLOHA P III.: STATISTIKA VYKÁZÁNÍ V ČR

V roce 2010 byla poprvé překročena hranice počtu vykázaní z roku 2007 (862 vykázaných). Celkem bylo v roce 2010 vykázáno 1058 násilných osob, což je nárůst o téměř 23% proti roku 2007.

Vykazování v ČR - porovnání vývoje v letech 2007 - 2010

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem	Průměr
2007	89	98	68	86	81	61	59	55	68	64	68	65	862	72
2008	64	48	55	54	55	67	69	47	43	64	56	57	679	57
2009	63	78	93	68	76	62	59	59	58	47	51	64	778	65
2010	67	92	128	92	99	89	84	71	71	94	76	95	1058	88

([online]. [cit. 2011-03-04]. dostupné z URL <<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/novinky-nazory/vykarani-v-roce-2010/r260>>)

PŘÍLOHA P IV.: JAK SE ZACHOVAT V PŘÍPADĚ DOMÁCIHO NÁSILÍ

V PŘÍPADĚ BEZPROSTŘEDNÍHO ÚTOKU:

- V případě napadení zavolejte Policii ČR – 158, příp. linku 112. Pamatujte si, že násilí je trestný čin a nikdo nemá právo se k vám takto chovat.
- Před příjezdem policie neodklízejte případné stopy po násilí.
- S policií se snažte mluvit bez přítomnosti partnera (např. v jiné místnosti).
- Pokud jste byla napadena, navštivte odborného lékaře a nechte si vypracovat odbornou zprávu. Je-li to možné, zdokumentujte (i dodatečně) svá zranění. Důležité je, aby na fotografii bylo viditelné datum pořízení snímku.
- Pokud nebyl násilný partner zajištěn, je z bezpečnostního hlediska lepší odejít do specializovaného centra či azylu pro oběti domácího násilí, případně k rodině či známým.
- Pokud je to jen trochu možné, neodcházejte bez dětí.

V PŘÍPADĚ DLOUHODOBÉHO NÁSILÍ:

- Nestyd'te se za svou situaci a vyhledejte odbornou pomoc. Zavolejte do specializovaného centra či azylového domu a pokuste se najít někoho, kdo vám může poradit. Tato pracoviště Vám mohou pomoci s přípravou odchodu od násilného partnera, při plánování bezpečnostního plánu a v dalším postupu.
- Na pachatele domácího násilí můžete podat trestní oznámení ve smyslu paragrafu 215a trestního zákona, který hovoří o týrání osoby blízké, žijící ve společném bytě nebo domě.
- Neomlouvejte násilí a neobviňujte se z něj.
- Zavolejte někomu, komu věříte (přítelkyni, rodině) - vyberte si osobu, které věříte a které záleží na bezpečnosti vaší i vašich dětí.
- Vysvětlete dětem, co se děje, aby to chápaly, vyvarujte se však pomlouvání jejich otce.

- Na případný útěk buďte připravena - promyslete si dopředu **bezpečnostní plán**, abyste neohrozila sebe ani své děti.
- První krok je těžký, pokud ale nic neuděláte, násilí samo nepřestane – ani přes sliby násilníka. • Pamatujte si, že násilí, které se neřeší, má tendenci se stupňovat.
- Důvěřujte sama sobě a své intuici.
- Vzhledem k tomu, že se jedná o velmi složitou situaci (násilný partner mění svojí tvář, snaží se vás uprosit, slibuje, že se změní apod.), je nutné pochopit specifika domácího násilí a docházet opakovaně k psychosociální konzultacím (ve většině specializovaných poraden jsou bezplatné). Ty vás nejen podpoří, ale pomohou vám nabýt ztracenou sebedůvěru a sílu v řešení vaší situace. Rozhodnutí je ale vždy na vaší straně.

([online]. [cit. 2011-03-04]. dostupné z URL <<http://www.rosa-os.cz/informace-pro-obeti-domaciho-nasili/co-delat/>>)

PŘÍLOHA P V.: SEZNAM INTERVENČNÍCH CENTER

Jihočeský kraj:

Diecézní charita v Českých Budějovicích
Kanovnická 11, 370 01 České Budějovice
Tel.: 386 323 016
www.charitacb.cz

Jihomoravský kraj:

SPONDEA při ČČK Brno, o.p.s.
Sýpka 25
613 00 Brno
Tel.: 541 213 732
www.spondea.cz

Karlovarský kraj:

Okresní ústav sociálních služeb v Sokolově, příspěv. org.
Rokycanova 1756 Sokolov -poliklinika
Tel.: 352 308 349
www.ouss.cz

Královehradecký kraj:

Oblastní charita Hradec Králové
Velké náměstí 34, 500 03 HK
Tel.: 495 530 033
www.hk.caritas.cz

Liberecký kraj:

Centrum sociálních služeb Libereckého kraje
Tanvaldská 269, 463 11 Liberec 30
Tel.: 482 750 063
www.csslk.cz

Centrum sociálních služeb Libereckého kraje
Tanvaldská 269, 463 11 Liberec 30
Tel.: 722 509 824

Moravskoslezský kraj I.:

Donacentrum Bílého kruhu bezpečí Ostrava
28. října 2556, 702 00 Ostrava
Tel.: 597 489 388
www.bkb.cz

Moravskoslezský kraj II.:

Slezská diakonie
28.října 86/1810, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava
Tel.: 596 611 239, 739 500 634
Fax: 596 611 238
www.slezskadiakonie.cz,
email: ic.ostrava@slezskadiakonie.cz

Olomoucký kraj:

Středisko sociální prevence Olomouc
Na Vozovce 26, 779 00 Olomouc
Tel.: 585 427 141
www.ssp-ol.cz

Pardubický kraj:

SKP-CENTRUM Pardubice
Bělehradská 513, 530 09 Pardubice
Tel.: 466 799 072
www.skp-centrum.cz

Plzeňský kraj:

Diecézní charita Plzeň
Hlavanova 359/16, Plzeň
Tel.: 377 223 861; 731 433 013
www.dchp.cz

Hlavní město Praha:

MCSSP Městské centrum sociálních služeb a prevence Praha
Šromova 861, Praha 9
Tel.: 604 231 085
www.mcssp.cz

Středočeský kraj:

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Rakovník
Žižkovo nám. 169, 269 01 Rakovník
Tel.: 313 502 588
www.poradna-rakovnik.cz

Ústecký kraj:

Občanské sdružení SPIRÁLA
K Chatám 22, 403 40 Ústí nad Labem-Skorotice
Tel.: 472 743 835
www.volny.cz/spirala.cki

Kraj Vysočina:

Psychocentrum, manželská a rodinná poradna kraje Vysočina

Pod Příkopem 4, 586 01 Jihlava
Tel.: 567 215 532
www.psychocentrum.cz

Zlínský kraj:

Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy ve Zlíně
U Náhonu 5208, 760 01 Zlín
Tel.: 577 018 265
www.volny.cz/poradna.zlin

([online]. [cit. 2011-03-04]. dostupné z URL
<<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/intervencni-centra/adresar-intervencnich-center-cr-kontakty-pro-verejnost/r91> >)